

Primorski dnevnik

Postnina plačana v gotovini - Cena 50 lir TRST, nedelja 22. avgusta 1965 Leto XXI. - Št. 199 (6177)

Deset let videmskega sporazuma

V zgodovini vseh časov nalezimo na mednarodne sporazume, ki imajo za predmet obrambo te ali druge skupne koristi držav podpisnic. Vendar pa se je v maloštevnih primerih dogajalo, da se sklenjeni sporazumi tudi doledno in odkritosrčno izvajajo. Med te maloštevilne sporazume sodi vsekakor videmski dogovor o malobrojnem osebnem prometu, ki sta ga sklenili 20. avgusta 1955 Italija in Jugoslavija.

Ko sta dr. Mario Capon in inž. Miloš Bučar odločila pogoje, s katerim sta dogovor podpisala, morda nista slutila, da odpirata novo poglavje v zgodovini sosedskih odnosov med obema republikama. S podpisom videmskega sporazuma, ki je bil morda najvažnejši korak na poti k vzpostavitvi mirujočnega sožitja po vojni na tem področju, se je začel proces, ki je s časom spremenil italijansko-jugoslovansko mejo v eno najbolj odprtih meja v Evropi.

Vsi se spominjamo, s kakšnim zanimanjem je prebivalstvo na obeh straneh meje pričakovalo videmski sporazum. Kakor hitro je bila listina v Vidmu podpisana, so se Tržičani postavili v vrsto pred glavnim policijskim poveljstvom in vložili v enem samem dnevu čez 500 prošelj za izdajo propustnic. Do konca leta so na mejnih prehodih tržaškega področja nasteli 351 tisoč prehodov, leta 1956 je njihovo število doseglo že 2 milijona 550.000, leta 1957 pa celo 5.110.000. Takrat so utihli še zadnji skrajneži, ki jim je bilo vsako zblizevanje s sosedno republiko in vsako vzpostavljanje prijateljskih stikov s sosednimi narodi trn v peti.

Videmski sporazum je odprl na mejni črti od Bele Peči na Trbiškem do Sv. Jerneja pri Miljah 57 obmejnih prehodov prve in druge kategorije ter 20 dvolastniških prehodov. Skozi te prehode je v teh desetih letih šlo 71.000.000 ljudi, to je toliko, kakor da bi vse prebivalstvo Italije enkrat vstopilo v sosedno jugoslovansko obmejno področje, in vse prebivalstvo Jugoslavije v sosedni italijanski obmejni pas.

Z naraščanjem števila prehodov, se je tudi promet postopno izboljševal: v začetku so veljale propustnice le štiri mesece; Tržičani ni smel čez mejo na Gorškem ali na Vidmskem, in narobe; če si stopili na jugoslovanska tla na prehodu pri Fernetičih, si se moral vrniti skozi isti blok; na sosednem področju si lahko ostal le 49 ur; kraj, v katerem si bil namenjen, je moral biti z žigom označen na propustnici, do njega pa si moral priti po najkrajši poti; propustnica je veljala samo skupaj z veljavno osebo izkaznico; ob prestopu meje so ti izmerili količino bencina v tanku, za vozilo si moral imeti »triptih« ali »carnet«; cariniki in obmejni organi so posilovali v zasilnih barakah, itd. Vsega tega danes ni več: danes veljajo propustnice tri leta, žigovanje je zreducirano na minimum, za vozilo ne potrebujemo nobenega dokumenta, na

Prizor iz obmejnega prehoda med Jugoslavijo in Italijo — po desetih letih izvajanja videmskega dogovora o malobrojnem prometu: na jugoslovanski strani so na najpomembnejših prehodih uredili takšne moderne kabine, mimo katerih gredo avtomobili, tako da potnik pomoli roko s propustnico ali potnim listom in v nekaj sekundah so vse obmejne — do skrajnosti poenostavljene — formalnosti opravljene

PO USPEŠNI IZSTRELITVI KABINE «GEMINI 5» NA TIR OKOLI ZEMLJE

Cooper in Conrad se bosta morala predčasno vrniti zaradi slabega delovanja naprave za električno energijo

Prvotno so razmišljali o možnosti takojšnjega povratka, a so pozneje sklenili podaljšati kroženje do osemnajstega kroga - Letala in ladje v pripravljenosti na Tihem oceanu

CAPE KENNEDY, 21. — Kakor je bilo določeno, so danes ob 15. uri po srednjeevropskem času izstrelili na tir okoli Zemlje vesoljsko kabinu «Gemini 5», v kateri sta astronauta Gordon Cooper in Charles Conrad. Vse priprave za izstrelitev so potekale po programu in kabina je začela redno krožiti okoli Zemlje.

Kmalu zatem pa so ugotovili nepravilno delovanje naprave za proizvajanje električne energije in so takoj nakazali možnost prekinitve poleta med šestim krogom okoli Zemlje. Pozneje so sklenili, da se bo polet podaljšal do jutri in da bosta astronauta ostala v vesolju vsaj do osemnajstega kroga.

Perigej kabine je prvotno znašal 160 kilometrov, apogej pa 347. Pozneje pa sta astronauta s posebnimi manevri spremenila tir kabine, tako da znaša njen perigej 170 kilometrov, apogej pa 349. Med drugim krogom okoli Zemlje sta astronauta izstrelila mali satelit «Little Rascal», kateremu bi se morala kabina približati med četrtem krogom okoli Zemlje. Toda nenadoma so ugotovili slabo delovanje naprave za proizvajanje električne energije, zaradi katere so bili prvotno odložili izstrelitev kabine na danes. Společka sta astronauta sporočila, da ta naprava v redu deluje. Naprava deluje na podlagi reakcije kisika in vodika in mora dobavljati električno energijo vesoljski kabini. Kabina pa je opremljena tudi z dodatnimi baterijami, ki začnejo delovati v primeru, da omenjena naprava ne deluje.

Takoj ko so ugotovili nepravilno delovanje te naprave, so

kakor npr. radarja.

Ze pred izstrelitvijo je bilo določeno, da bodo vesoljski polet prekinili če omenjene naprave ne bodo redno delovale. V kabini so sicer tudi navadne baterije, ki lahko dobavljajo električno energijo za drugih štirideset ur. Toda od teh jih je treba 26 prihraniti za oddajanje znakov v primeru predčasnega povratka. To pomeni, da ostane samo štiri ure za uporabljanje energije med poletom in za manevre za povratek v atmosfero.

Zaradi stalnega padanja pritiska v omenjeni napravi je NASA začela resno upoštevati možnost predčasnega povratka Cooperja in Conrada. Pristati bi morala nekaj čez polnoč po srednjeevropskem času, približno 840 kilometrov severno od Havajskih otokov, t.j. preden bi kabina začela šesti krog okoli Zemlje.

Pozneje je NASA ukazala astronoma, naj prekineta delovanje enega od dveh elementov naprave, v kateri je pritisk padel na 65 funtov na kvadratni palec, medtem ko bi normalno moral znašati 900 funtov. Naprava je tedaj dajala samo majhno količino električne energije, tako da sta astronauta sklenila uporabo energije na minimum. Če bi naprava popolnoma prenehala delovati, bi kabina mogla leteti še poldrugo uro in uporabljati električno energijo iz rezervnih baterij.

Od 1948 je kabina začela svoj četrti krog okoli Zemlje in tedaj je pritisk v rezervoarju kisika v omenjeni napravi padel na 60 funtov. Ko je kmalu zatem kozmonavt James McDivitt, ki vodi nadzorovano postajo v Tanharive, vprašal Cooperja in Conrada, naj mu sporočita podatke o delovanju naprave, ni dobil odgovora. To je povzročilo precejšnjo zaskrbljenost. Vendar pa sta astronauta pozneje sporočila, da je pritisk padel za drugih pet funtov in da se zdi, da se je stabiliziral na tej višini. McDivittu nista odgovorila, da varčujeta z energijo.

Ob 21.22 po srednjeevropskem času, ko je kabina začela svoj peti krog okoli Zemlje, so kozmonavta dali ukaz, naj pripravita aparate v kabini za morebitni pristanelek med šestim krogom. Hkrati je predstavnik centra za nadzorovanje poleta izjavil: «Kozmonavta sta pripravljena na pristanelek, toda še prezgodaj je sedaj reči, ali bosta pristala med šestim krogom. Ravnanje poleta Kraft se je pogovarjal s Cooperjem o možnosti nadaljevanja poleta še za en dan in je dejal, da do tedaj niso še sprejeli nobenega sklepa glede trenutka povratka.

Slabši od fašistov

V preteklih tednih smo objavili le mali del dokumentarnega gradiva o fašističnih zločinih v odgovor na strupeno gonjo tržaškega sovističnega dnevnika, ki je ostal isti kot pred dvajsetimi in več leti, ko je s sadistično naslado izbiral najograbnejše posvke za partizane in vse pristaje osvobodilne borbe slovenskega naroda. Ko smo listali po tistih starih številkah omenjenega dnevnika, smo že v naslovih brali veliko hvalo za njegove fašistične zavetnike, tako imenovano zloglasno »antikomunistično milico« ter nato »domobranci«, za njihov tisk predvsem za klerikalnega »Slovenca« itd. Fašistični gospodar je pač na vse preteze hvalil svoje ubogljive hlapce.

Ni bilo razlike med Trstom in Ljubljano glede izlivanja protipartizanskega strupa in ledanji dnevnik v Trstu ga je dopolnjeval s citati iz »Slovenca« na pr. 12. septembra 1942, v samem naslovu, takole:

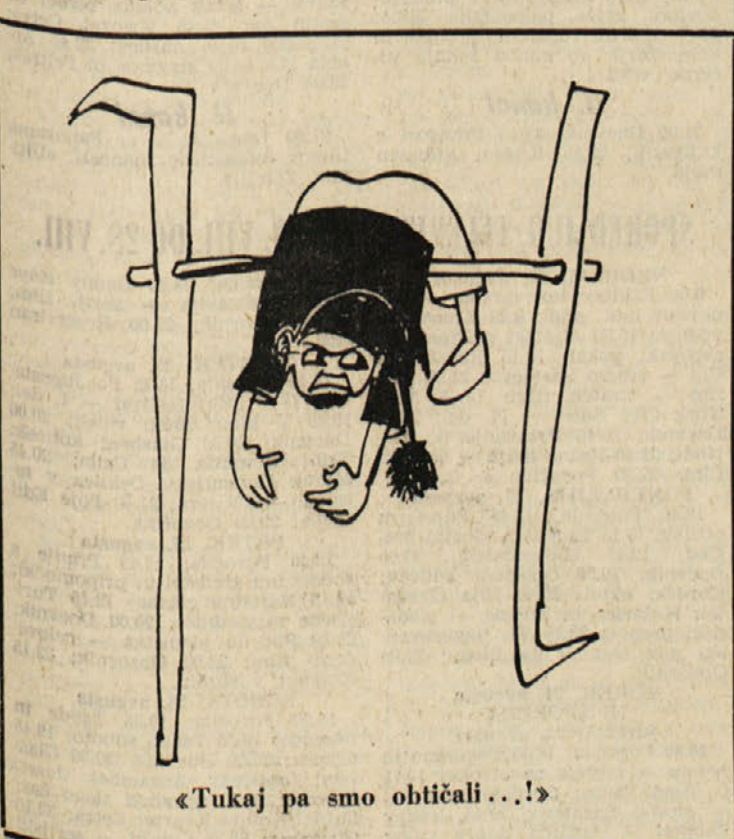
«LE OPERAZIONI CONTRO I RIBELLI IN SLOVENIA — CACCIA SEMPRE PIU' SERIATA ALLE BELVE RINTANATE NEI BOSCHI. — I PARTIGIANI SONO ORA CONVINTI CHE LA LORO ULTIMA ORA E' SCOCCATA, SCRIVETE LO «SLOVENE»». — Itd.

Zadostovalo bi prepisati originalne naslove in članke iz »Slovenca« in »Slovenskega doma« ali pa iz »slavnih« »Crnih burkev«, da bi ugotovili, kako so bili vedno »poturice slabši od Turkov«, kar je v še večji meri veljalo za fašistične hlapce, ki so bili hujši od fašistov samih. Zato je bilo logično, da so se po porazu fašizma, prvi razbežali na vse strani sveta. Vendar bi bilo hkrati prav tako logično, da se ne bodo mogli nikjer več oglašiti in dvigati glave — vsaj v tistih državah, ki se proglasajo za demokratične in ki so sprejele slovesne obveznosti, da bo v njihovih mejah sleherno povečevanje fašizma celo prepovedano in kaznovano. To pa pomeni, da mora biti prepovedano tudi — in še v večji meri — povečevanje fašističnega hlapčevstva.

Prav v preteklih tednih pa se dogaja, da je »Katališki glas« začel objavljati nekakšno »poročilo slovenskega domobranca, ki je nameraval izdati knjigo o vrnitvi domobranci«, ki so bili »proglaseni za narodno redno vojsko«, potem ko so domobranci »vrednoti« juridično osvobodili Slovenijo nemške okupacije pet dni pred koncem vojne! In 12. maja so po »miksu« iz Ljubljane na Korško pred nekimi »mostom izvedeli od višjih častnikov«, da jih »Angleži sprejemajo kot prijatelje, a zahtevajo kljub temu, da odložijo orožje«, toda »le začasno«. In dalje: »... če bi domobranci ne verovali v resničnost teh obljub in angleškega prijateljstva, bi nikdar ne odložili orožja, se vrnili preko Karavank in nadaljevali borbo proti komunizmu po naših gozdovih!« Itd. Vsa štorija se namreč nadaljuje.

Pa pustimo prepoved povečevanja fašizma in nacizma, »herojstva« njih vojske in povečevanja fašističnih podreptikov, ki so »juridično osvobodili Slovenijo nemške okupacije«. Vemo namreč, da se taka kaznivá dejanja počenja ne kaznujejo iz dneva v dan, zlasti v fašističnem rimskem dnevniku, če hočemo omeniti edini italijanski dnevnik, ki v tem pogledu lahko konkurira tržaškemu.

Omenjeni katališki tednik, ko fašistično hlapčevstvo v teh tednih proslavlja — ne prvič — se namreč šteje za neuradno glasilo ene izmed starih skupin, ki sestavljajo Slovensko skupnost in njeno volilno listo. V našem dnevniku pa smo prav v letošnjem letu poročali, kako so praki te Slovenske skupnosti z visokimi besedami proslavljali partizansko narodnoosvobodilno borbo slovenskega naroda. Zlasti se zelo rad pohvali, da je v tej borbi sodeloval, na listi SS izvoljeni deželni svetovalec. Zato se čitatelji »Katališkega glasa« upravičeno vprašujejo, kako se povečevanje fašističnega in nacističnega hlapčevstva s temi proslavami strinja? In kaj hoče doseči to neuradno glasilo ene izmed strank SS s tem nadaljevanjem »juridične osvoboditve«? Dostoj namreč nismo opazili, da ostalim trem skupnam SS ta ogabna robota v »Katališkem glasu« ni bila po volji. Če je tako, bi bilo prav in pošteno, da se v proslave partizanstva ne vtikajo več!

«Tukaj pa smo običali...!»

MED DO SEDAJ NAJSRDITEJŠIM SPOPADOM V JUŽNEM VIETNAMU

Velike izgube ameriških marinesov med bitko okoli oporišča Ču Laj

Ameriška diplomacija se zama zmanj, da bi potegnili v vojno tudi latinsko-ameriške države

SAIGON, 21. — Danes se je zvedelo, da so imeli Američani med bitko na polotoku Von Tuong v bližini ameriškega oporišča Ču Laj, do sedaj najmanj 200 mrtvih in ranjenih. Poveljnik mornariške pehote na Tihem oceanu general Victor Kruhl je na tiskovni konferenci izjavil, da znašajo izgube en odstotek mrtvih in tri odstotke ranjenih v odnosu do celotnega števila vojakov, ki sodelujejo v bitki. Ni hotel povedati točnih števil, toda pred dnevi so javili, da sodeluje v bitki pet do šest tisoč mož.

General Kruhl je dalje izjavil, da so do zdaj ugotovili 564 mrtvih pripadnikov osvobodilne vojske, 108 pa so jih ujeli. Zanimali pa je prejšnje uradne izjave, češ da je bilo ranjenih okoli tisoč pripadnikov osvobodilne vojske. Dalje je Kruhl dejal, da so napad, ki je najvažnejši in najsrdečiji, kar so jih Američani do sedaj izvedli v Vietnamu, začeli štirindvajset ur pred časom, ko je imela osvobodilna vojska začeti napad na oporišče Ču Laj, tako da so prehiteli osvobodilno vojsko.

Davi je ameriški predstavnik v Saigonu izjavil, da ponudi ni bilo nobene vojaške dejavnosti in da je bilo na vseh sektorjih v Južnem Vietnamu mirno. Ameriški uradni predstavnik je javil, da je približno polovica sajgonskih vojakov, ki so sestavljali posadko v Ču Laju, prišla v neki center, ki je pod nadzorom sajgonске vojske.

Ameriška letala so danes ponovno bombardirala nekatere objekte v Severnem Vietnamu.

Medtem je ameriška diplomacija na delu v Latinski Ameriki, da bi dosegla podporo tamkajšnjih držav v vojni v Vietnamu. Želela bi, da bi tamkajšnje države poslane svoje čete v Južni Vietnam, da bi s tem dokazali, da podpirajo ameriški napad. Kakor je znano, je ameriška vlada že zdavnaj postavila podobne zahteve, toda do sedaj niso imele dosti uspeha.

V DRŽAVI ALABAMA

Namestnik šerifa ubil seminarista

WASHINGTON, 21. — V malem mestecu Hayneville je protivoljni namestnik šerifa Tom Coleman, star 52 let iz lovske puške ustrelil anglikanskega seminarista Johna Daniela, staraga 26 let in hudo ranil prav tako 26-letnega katoliškega duhovnika Richarda Morrisa. Oba duhovnika sta pripadala protisecularnemu gibanju in sta bila zaradi neke manifestacije, pri kateri sta sodelovala, zaprta ter nato proti kavelji izpuščena. Toda takoj po izpuščitvi ju je z nekaterimi dru-

Kašmir

NOVI DELHI, 21. — Indijski obrambni minister Sava je danes izjavil, da je v Kašmiru še

vedno 3.000 do 5.000 Pakistancev, ki so se infiltrirali preko fronte črte. Pakistanci napadajo indijske policijske postaje in minister je dejal, da bo za likvidacijo teh skupin potreben določen čas. Skupine se izogibajo spopadom z enotami indijske vojske.

Dolgi razgovor

Sukarno-Mazurov

DŽAKARTA, 21. — Indonezijski predsednik Sukarno se je večeraj zvečer pogovarjal s Kirilom Mazurovom, podpredsednikom sovjetske vlade, ki je prišel na Skupno 20letnico indonezijske neodvisnosti.

Indonezijski zunanji minister Su-

bandrio pa je izjavil, da Indonezija in Kitajska ne bosta v bližnji prihodnosti priznali neodvisnosti Singapura, temveč da se bo njuna dosežena politika do Malezije kasneje od Singapura nadaljevala ter dodal, da sta vlad v Pekingu in Džakarti pred kratkim svojo politiko do Malezije koordinirali. Potrdil je, da se ni povsem jasno, ali oboje Singapurske pomeni ohranitev neokolonialističnih sil ali pa poraz za britansko dominanco v jugovzhodni Aziji.

Indonezijska tiskovna agencija pa je sporočila, da so aretirali 24 oseb, med katerimi so tudi ameriški mislonarji, pod oboževanje v zahodnem delu Irana. Aretirali so jih padali, ki so prišli na Javo, da bi zbirali uporniške skupine, ki razpolagajo z 2000 puškami.

PAPANDREU ZAČEL SVOJ «POHOD K LJUDSTVU»

Poziv kralju, naj se ne poniža na položaj voditelja stranke

Cirimokos grozi z nadaljnjimi policijskimi ukrepi - Nadaljujejo se aretacije - Debata o zaupnici bo šele v torek

ATENE, 21. — Novi ministrski predsednik Cirimokos je danes sporočil, da se bo začela razprava o zaupnici pred parlamentom šele v torek, medtem ko je prej napovedal, da bo razprava v ponedeljek. Razloga za odložitve ni pojasnil.

Cirimokos je predsedoval danes dvema važnim sestankoma. Na prvem mestu sta bila prisotna obrambni minister Kostopoulos in minister za javni red Stelios Alamani, na drugem pa načelnik generalnega štaba vojske general Papageorgopoulos in načelnik tajne službe ter načelnik policije Karabec.

Cirimokos je po sestankih dejal, da so razpravljali o položaju po večerajšnjih krvavih incidentih. Zanimal je možnost, da bi proglasilo obsežno stanje in da so obstoječe sile zadostne, da vzpostavijo red. Atenska policija pravi, da so bile večerajšnje demonstracije v naprej pripravljene in da so zaplenili 11 avtomobilov s ponarejenimi registrskimi tablicami, ki je prevajal steklenice benzena. Tudi sporočila, da je bilo med demonstracijami 62 demonstrantov, 33 policijskih agentov ter dva gasilca hudo ranjenih.

Naravnost dramatična je bila uradna policijska vest, da so aretirali 22 oseb, da pa aretacije še niso zaključili. Tu ne gre za med demonstracijami priprte osebe, temveč za aretacijo oseb, ki se bodo morale zagovarjati pred sodiščem.

Bivši predsednik Papandreu je danes jutraj zapustil svoje bivališče v Kastriju in je začel napovedati pohod k ljudstvu. Odšel je se je v velikem avtomobilu s svojim sinom Andrejem, za njim pa so se odpravili v preko sto avtomobilih poslanci, ki so mu ostali zvesti. Že od 4. ure dalje je velika množica čakala pred vilo, prisotni pa so bili tudi številni novinarji. Papandreu se je odpravil skozi vrsto navdušenega ljudstva in se je večkrat ustavil ter govoril z ljudmi.

Zvečer je govoril v Volosu pred veliko množico ljudi. Ugotovil je, da vsak Grk občuti kot osebno žalost dejstvo, da je bil voditelj učine prisiljen odstopiti. Nato je

RIM, 21. — Ob prvi obletnici smrti voditelja italijanske komunistične stranke Palmira Togliattija je bila na pokopališču «Vesuvio» v Rimu krajša svečanost, med katero so položili vence predstavniki CK KPI, komunistični poslanci in senatorji. Na svečanosti so bili poleg poslanke Nilde Iotti ter pobeglenke Marije Malagori prisotni člani tajništva KPI Alicata, Amendola, Berlinguer, Macaluso, Terracini, Sereni, Buffalini, Scocimarro in drugi predstavniki. Prisotni so bili tudi predstavniki CGIL, FIAT, Federbraccianti, združenja kmetov, ANPI, italijanskega odbora za mir, PSIUP, ANPIA ter člani uredništva «Unità» in «Rinascita». Poslanke Nilde Iotti je prebrala izjavo izraze sozolja in med njimi poslanca Nennija prof. Frugonija in družine Gramsci.

Posebna številka revije «Rinascita» bo objavila v zvezi s prvo obletnico Togliattijeve smrti dva neobjavljena članka Togliattija: prvi se nanaša na položaj v letu 1933, drugi pa je bil napisan med njimi poslanca Nennija prof. Frugonija in družine Gramsci.

Poudaril je, da se ni povsem jasno, ali oboje Singapurske pomeni ohranitev neokolonialističnih sil ali pa poraz za britansko dominanco v jugovzhodni Aziji.

Zupanovo pismo nadaljuje, da je prepričan, da razorožitve ne pomeni samo ohranitev mira, temveč pretvoritev ogromnih sil v korist razvoja, da se zbržejo z zemlje lakota, strah, nevednost, socialne krivice in vse druge strahote. Zupan pravi, da se zaveda težav, katere sredujejo delegati 17 držav pri svojem delu, da pa florentinski prebivalstvo upošteva njih delo in jim želi pri tem največji uspeh.

Po turističnem ogledu so se delegati odpravili v 36 avtomobilih proti Benetkam. Spremljal jih je italijanski delegat na razorožitveni konferenci Cavalletti.

Podpredsednik socialistične internacionale Raucher je zanimal, da bo obisk predstavnika Kartija v Rimu povezan z vprašanji združevanja med FSD in PSI. Dejal je, da gre za italijansko notranje vprašanje in da povsem zaupajo sposobnostim italijanske socialdemokratske stranke.

Italijanski minister za šolstvo Gui je prisotnost uradni otvoritvi univerzitetnih šolskih prireditvev v Benetkah in je to važno mesto izrazil v pozdravi. Obiskal je madžarskega ministra za vzgojo Pala Likija.

Danes se je ministrski predsednik Moro sestel z zunanjim ministrom Fanfanijem, s katerim je govoril o predvsem o razvoju in o gospodarskem razvoju in o razvoju in o gospodarskem razvoju in o razvoju in o gospodarskem razvoju.

Med manifestacijo v Volosu ni bilo incidentov. Do manjših incidentov pa je prišlo v Atenah pred univerzo in na Trgu Concordia, vendar pa je policija s takojšnjo intervencijo preprečila povroke.

Ženevski delegati iz Firenc v Benetke

Svečanost ob obletnici smrti Togliattija

NEDELJA, 22. AVGUSTA

PONEDELJEK, 23. AVGUSTA

Radio Trst A

8.00 Kolar: 8.30 Kmetijska oddaja; 9.00 Maša; 9.50 Godalni orkestri; 10.30 Poslušali boste...; 11.00 Karakteristični ansambli; 11.15 Oddaja za najmlajše: «Poletilo popoldne»; 11.40 Ringaraja za naše mladike; 12.00 Nabožne pesmi; 12.30 Glasba po željah; 13.30 Glasba po željah; 14.45 Avtoradio; 15.30 «Naši ljubi otroci»; veseloigra v treh dejanjih; 17.00 Molitveno: Sesta simfonija; 17.30 Popolnopravni ples; 18.30 Jazz party; 19.00 Slovenski koncert; 19.15 Nedeljski vestnik; 19.30 Z glasbo po Italiji; 20.00 Sport; 20.30 Folklorni ansambel «Tamburica» iz Pittsburgha; 21.00 Vizio: «Poganski kamen»; 22.00 Nedelja v sportu; 22.10 Plesite z nami; 23.00 Vokalni koncert.

Radio Trst A

7.00 Kolar: 7.30 Jutranja glasba; 11.30 Soplek slovenskih; 11.45 Italijanski akvareli; 12.15 Lela Rehar: «Spletna dekle plesuje»; 12.45 Za vsakogar nekaj; 13.30 Glasbeni koncerti; 14.00 Glasbeni koncerti; 14.30 Glasbeni koncerti; 15.00 Glasbeni koncerti; 15.30 Glasbeni koncerti; 16.00 Glasbeni koncerti; 16.30 Glasbeni koncerti; 17.00 Glasbeni koncerti; 17.30 Glasbeni koncerti; 18.00 Glasbeni koncerti; 18.30 Glasbeni koncerti; 19.00 Glasbeni koncerti; 19.30 Glasbeni koncerti; 20.00 Glasbeni koncerti; 20.30 Glasbeni koncerti; 21.00 Glasbeni koncerti; 21.30 Glasbeni koncerti; 22.00 Glasbeni koncerti; 22.30 Glasbeni koncerti; 23.00 Glasbeni koncerti.

Radio Trst A

7.15 Jutranja glasba; 8.00 Prenos RL; 9.05 Družina in njen poročnik; 9.20 Zabavni zvoki; 10.00 Prenos RL; 10.30 Poslušali boste...; 11.00 Nekdanji in sedanj uspehi; 11.00 «Umetniška kolonija v Rovinju»; 11.15 Klarinetist Achter; 11.30 Jutranja glasba; 11.45 Vreme; 12.00 Glasba po željah; 12.35 Tedenski zunanji politični pregled; 13.40 Zbor «Lipa» iz Ajdovščine; 14.00 in 14.45 Glasba po željah; 13.50 Domače pesmi in melodije; 16.00 Prenos RL; 19.00 Ritmi; 19.30 Prenos RL; 22.15 Plesna glasba; 22.35 Sportna nedelja.

Radio Trst A

7.15 Jutranja glasba; 8.30 Kmetijska oddaja; 9.00 Nabožna glasba; 11.10 Sprehod skozi čas; 11.25 Godala in pihalci; 11.35 Ples; 14.00 Operna glasba; 14.30 Kvarter Cetra; 15.15 Zbori z vsega sveta; 15.45 Anton Cehov; Kameloni; 16.00 Poletni karne; 16.45 Toscaninjeva umetnost — na sporedu Verdijeve «Aida»; 19.30 Sportni rezultati, kronika in koncerti; 19.45 Vrtljak motivov; 20.25 S pesmijo po svetu; 21.20 Mezosopranistka Yanula Pappas in pianist Antonio Beltrami; na sporedu Rossini, De Falla in Turina; 22.20 Plesna glasba.

Radio Trst A

7.15 Jutranja glasba; 8.30 Kmetijska oddaja; 9.00 Nabožna glasba; 11.10 Sprehod skozi čas; 11.25 Godala in pihalci; 11.35 Ples; 14.00 Operna glasba; 14.30 Kvarter Cetra; 15.15 Zbori z vsega sveta; 15.45 Anton Cehov; Kameloni; 16.00 Poletni karne; 16.45 Toscaninjeva umetnost — na sporedu Verdijeve «Aida»; 19.30 Sportni rezultati, kronika in koncerti; 19.45 Vrtljak motivov; 20.25 S pesmijo po svetu; 21.20 Mezosopranistka Yanula Pappas in pianist Antonio Beltrami; na sporedu Rossini, De Falla in Turina; 22.20 Plesna glasba.

Radio Trst A

7.15 Jutranja glasba; 8.30 Kmetijska oddaja; 9.00 Nabožna glasba; 11.10 Sprehod skozi čas; 11.25 Godala in pihalci; 11.35 Ples; 14.00 Operna glasba; 14.30 Kvarter Cetra; 15.15 Zbori z vsega sveta; 15.45 Anton Cehov; Kameloni; 16.00 Poletni karne; 16.45 Toscaninjeva umetnost — na sporedu Verdijeve «Aida»; 19.30 Sportni rezultati, kronika in koncerti; 19.45 Vrtljak motivov; 20.25 S pesmijo po svetu; 21.20 Mezosopranistka Yanula Pappas in pianist Antonio Beltrami; na sporedu Rossini, De Falla in Turina; 22.20 Plesna glasba.

Radio Trst A

7.15 Jutranja glasba; 8.30 Kmetijska oddaja; 9.00 Nabožna glasba; 11.10 Sprehod skozi čas; 11.25 Godala in pihalci; 11.35 Ples; 14.00 Operna glasba; 14.30 Kvarter Cetra; 15.15 Zbori z vsega sveta; 15.45 Anton Cehov; Kameloni; 16.00 Poletni karne; 16.45 Toscaninjeva umetnost — na sporedu Verdijeve «Aida»; 19.30 Sportni rezultati, kronika in koncerti; 19.45 Vrtljak motivov; 20.25 S pesmijo po svetu; 21.20 Mezosopranistka Yanula Pappas in pianist Antonio Beltrami; na sporedu Rossini, De Falla in Turina; 22.20 Plesna glasba.

Radio Trst A

7.15 Jutranja glasba; 8.30 Kmetijska oddaja; 9.00 Nabožna glasba; 11.10 Sprehod skozi čas; 11.25 Godala in pihalci; 11.35 Ples; 14.00 Operna glasba; 14.30 Kvarter Cetra; 15.15 Zbori z vsega sveta; 15.45 Anton Cehov; Kameloni; 16.00 Poletni karne; 16.45 Toscaninjeva umetnost — na sporedu Verdijeve «Aida»; 19.30 Sportni rezultati, kronika in koncerti; 19.45 Vrtljak motivov; 20.25 S pesmijo po svetu; 21.20 Mezosopranistka Yanula Pappas in pianist Antonio Beltrami; na sporedu Rossini, De Falla in Turina; 22.20 Plesna glasba.

Radio Trst A

7.15 Jutranja glasba; 8.30 Kmetijska oddaja; 9.00 Nabožna glasba; 11.10 Sprehod skozi čas; 11.25 Godala in pihalci; 11.35 Ples; 14.00 Operna glasba; 14.30 Kvarter Cetra; 15.15 Zbori z vsega sveta; 15.45 Anton Cehov; Kameloni; 16.00 Poletni karne; 16.45 Toscaninjeva umetnost — na sporedu Verdijeve «Aida»; 19.30 Sportni rezultati, kronika in koncerti; 19.45 Vrtljak motivov; 20.25 S pesmijo po svetu; 21.20 Mezosopranistka Yanula Pappas in pianist Antonio Beltrami; na sporedu Rossini, De Falla in Turina; 22.20 Plesna glasba.

Radio Trst A

ŠPORTŠPORTŠPORTŠPORT

TEKMOVANJA ZA EVROPSKI ATLETSKI POKAL

DRUGI DAN «UNIVERZIAD» V BUDIMPEŠTI

V Rimu, Zagrebu in Oslu 18 držav v borbi za finale

V Rimu vodita Zah. Nemčija in Poljska, v Zagrebu Vzh. Nemčija in Anglija, v Oslu pa ZSSR in Francija

Rim

RIM, 21. — Po prvem dnevu rimske skupine polifinalne tekmovalja za evropski atletski pokal vodi Zahodna Nemčija z 52 točkami pred Poljsko s 44 točkami. 3. Češkoslovaška 35 točk, 4. Italija 32 točk, 5. Švica 28 točk, 6. Bolgarija 18 točk.

REZULTATI

110 m ovire: 1. Otoroz (It.) 14"1, 2. Jehn (Nem.) 14"3, 3. Ceman (SSSR) 14"6, 4. Wodinski (Polj.) 14"8, 5. Mechesi (Šv.) 14"8, 6. Volnov (Bolg.) 15".

1500 m: 1. Odložil (SSSR) 3'45", 2. Tummiller (Nem.) 3'45"3, 3. Wojcik (Polj.) 3'47"3, 4. Jager (Šv.) 3'47"3, 5. Bianchi (It.) 3'49"4, 6. Florov (Bolg.) 3'50"5.

100 m: 1. Knickenberg (Nem.) 10"3, 2. Maniak (Polj.) 10"6, 3. Barandun (Šv.) 10"7, 4. Preatoni (It.) 10"7, 5. Mandik (SSSR) 10"8, 6. Batvarov (Bolg.) 11".

400 m: 1. Badenski (Polj.) 46", 2. Kinder (Nem.) 46"4, 3. Bello (It.) 46"7, 4. Trousil (SSSR) 47", 5. Desochev (Šv.) 47"4, 6. Valčev (Bolg.) 48"5.

Krogla: 1. Sogornik (Polj.) 18.56, 2. Smid (SSSR) 17.55, 3. Birkenbach (Nem.) 17.15, 4. Hubacher (Šv.) 16.79, 5. Meconi (It.) 16.30, 6. Ivanov (Bolg.) 15.58.

Kladivo: 1. Bejer (Nem.) 66.52, 2. Matousek (SSSR) 63.72, 3. Ruth (Polj.) 63.30, 4. Amman (Šv.) 60.40, 5. Kroumoun (Bolg.) 57.52, 6. Bernadski (It.) 54.98.

10000 m: 2. Tomas (SSSR) 29'22"4, 3. Philipp (Nem.) 29'29"4, 4. Conti (It.) 30'14"6, 5. Friedel (Šv.) 30'20", 6. Viskina: 1. Sieghart (Nem.) 2.11, 2. Jordanov (Polj.) 2.09, 3. Boglatti (It.) 2.09, 4. Hübner (Šv.) 2.09, 5. Cernik (Polj.) 2.05, 6. Maurer (Šv.) 1.99, 6. Krybus (SSSR) 1.96.

Daljnina: 1. Trense (Nem.) 7.60, 2. Coney (Bolg.) 7.46, 3. Zuberbühler (Šv.) 7.44, 4. Stalmach (Polj.) 7.44, 5. Broda (SSSR) 7.18, 6. Bonetti (It.) 6.98.

4x100 m: 1. Italija 40"0, 2. Nemčija 40"0, 3. Poljska 40"4, 4. Švica 40"5, 5. Češkoslovaška 40"8, 6. Bolgarija 42"0.

Zagreb

ZAGREB, 21. — Po prvem dnevu polifinalne tekmovalja za evropski atletski pokal vodi Vzhodna Nemčija z 52 točkami pred Poljsko s 44 točkami. 3. Češkoslovaška 35 točk, 4. Italija 32 točk, 5. Švica 28 točk, 6. Bolgarija 18 točk.

REZULTATI

110 m ovire: 1. Forsander (Šv.) 13"9, 2. Jarmann (SSSR) 14"0, 3. Parker (VB) 14"3, 4. Voigt (NDR) 14"6, 4. Petrušić (Jug.) 14"8, 5. Voos (Niz.) 14"9, 6. Jurca (Rom.) 14"9.

1500 m: 1. May (NDR) 3'41"3, 2. Simpson (VB) 3'41"4, 3. Bjelku (Rom.) 3'43"9, 4. Vazák (Jug.) 3'44"9, 5. Olafsson (Šv.) 3'47"3, 6. Sneppvangert (Niz.) 3'55"9.

100 m: 1. Erbstoesser (NDR) 10"5, 2. Kelly (VB) 10"5, 3. De Winter (Niz.) 10"6, 4. Zanfiruciu (Rom.) 10"7, 5. Karas (Jug.) 10"9, 6. Johanson (Niz.) 10"9.

Krogla: 1. Hoffman (NDR) 18.01, 2. Barišić (Jug.) 17.72, 3. Christianson (Šv.) 17.21, 4. Raica (Rom.) 16.62, 5. Carter (VB) 16.31, 6. Van de Krug (Niz.) 16.05.

400 m: 1. Fitzgerald (VB) 47", 2. Van Heerpen (Niz.) 47"3, 3. Fernsten (Jug.) 47"9, 4. Schwabe (NDR) 48"1, 5. Albert (Rom.) 48"6, 6. Bosnar (Jug.) 48"7.

Viskina: 1. Nilson (Šv.) 2.09, 2. Todoljević (Jugoslavija) 2.07, 3. Duce (Rom.) 2.02, 4. Schmetz (NDR) 1.96, 5. Fairbroder (Niz.) 1.96, 6. De Noorlander (Niz.) 1.90.

Kladivo: 1. Asplund (Šv.) 64.06, 2. Lodz (NDR) 63.54, Costache (Rom.) 61.66, 4. Šošić (Jug.) 59.32, 5. Payne (VB) 59.12, 6. Schoemacher (Niz.) 48.90.

Daljnina: 1. Davies (VB) 7.81, 2. Vögel (NDR) 7.65, 3. Babić (Jug.) 7.38, 4. Hoeg (Šv.) 7.17, 5. Kante (Niz.) 7.11, 6. Simonsen (Rom.) 7.10.

10000 m: 1. Bullvand (VB) 29'59"2, 2. Mustaca (Rom.) 30'00"0, 3. Larsson (Niz.) 30'21"0, 4. Haase (NDR) 30'28"2, 5. Cervan (Jug.) 30'42"0, 6. Deelend (Niz.) 31'07"6.

4x100 m: 1. NDR 40"3, 2. Nizozemska 40"5, 3. Velika Britanija 40"6.

OSLO, 21. — Po prvem dnevu norveške skupine tekmovalja za evropski atletski pokal vodi Vzhodna Nemčija z 52 točkami pred Poljsko s 44 točkami. 3. Češkoslovaška 35 točk, 4. Italija 32 točk, 5. Švica 28 točk, 6. Bolgarija 18 točk.

REZULTATI

110 m ovire: 1. Mihajlov (SSSR) 13"7, 2. Duriez (Fr.) 14", 3. Weum (Norv.) 14"4.

1500 m: 1. Franchia 39"7, 2. Sz. 39"8, 3. Madžarska 40"5.

Daljnina: 1. Stenhus (Fr.) 7.92, 2. Barkovsky (SZ) 7.92, 3. Cochar (Fr.) 7.42.

Viskina: 1. Brumel (SZ) 2.19, 2. Madavarsk (Madž.) 2.05, 3. Lantti (Fin.) 2.02.

400 m: 1. Bunae (Norv.) 46"9, 2. Samper (Fr.) 47"3, 3. Artipuk (SZ) 47"4.

100 m: 1. Delecour (Fr.) 10"5, 2. Skarstein (Norv.) 10"7, 3. Katcheiev (SZ) 10"8.

1500 m: 1. Hattoghe (Belg.) 3'42"3, 2. De Hartoghe (Belg.) 3'43", 3. Ceder (Fr.) 3'44"9.

10000 m: 1. Roelants (Belgija) 28'10"6, 2. Ljopsnik (SZ) 28'31"2, 3. Dutov (SZ) 28'43"4.

Krogla: 1. Vartju (Madž.) 18.53, 2. Ljopsnik (SZ) 18.40, 3. Matti (Fin.) 17.59.

OSLO, 21. — Po prvem dnevu norveške skupine tekmovalja za evropski atletski pokal vodi Vzhodna Nemčija z 52 točkami pred Poljsko s 44 točkami. 3. Češkoslovaška 35 točk, 4. Italija 32 točk, 5. Švica 28 točk, 6. Bolgarija 18 točk.

REZULTATI

110 m ovire: 1. Mihajlov (SSSR) 13"7, 2. Duriez (Fr.) 14", 3. Weum (Norv.) 14"4.

1500 m: 1. Franchia 39"7, 2. Sz. 39"8, 3. Madžarska 40"5.

Daljnina: 1. Stenhus (Fr.) 7.92, 2. Barkovsky (SZ) 7.92, 3. Cochar (Fr.) 7.42.

Viskina: 1. Brumel (SZ) 2.19, 2. Madavarsk (Madž.) 2.05, 3. Lantti (Fin.) 2.02.

400 m: 1. Bunae (Norv.) 46"9, 2. Samper (Fr.) 47"3, 3. Artipuk (SZ) 47"4.

100 m: 1. Delecour (Fr.) 10"5, 2. Skarstein (Norv.) 10"7, 3. Katcheiev (SZ) 10"8.

1500 m: 1. Hattoghe (Belg.) 3'42"3, 2. De Hartoghe (Belg.) 3'43", 3. Ceder (Fr.) 3'44"9.

10000 m: 1. Roelants (Belgija) 28'10"6, 2. Ljopsnik (SZ) 28'31"2, 3. Dutov (SZ) 28'43"4.

Krogla: 1. Vartju (Madž.) 18.53, 2. Ljopsnik (SZ) 18.40, 3. Matti (Fin.) 17.59.

OSLO, 21. — Po prvem dnevu norveške skupine tekmovalja za evropski atletski pokal vodi Vzhodna Nemčija z 52 točkami pred Poljsko s 44 točkami. 3. Češkoslovaška 35 točk, 4. Italija 32 točk, 5. Švica 28 točk, 6. Bolgarija 18 točk.

OSLO, 21. — Po prvem dnevu norveške skupine tekmovalja za evropski atletski pokal vodi Vzhodna Nemčija z 52 točkami pred Poljsko s 44 točkami. 3. Češkoslovaška 35 točk, 4. Italija 32 točk, 5. Švica 28 točk, 6. Bolgarija 18 točk.

REZULTATI

110 m ovire: 1. Mihajlov (SSSR) 13"7, 2. Duriez (Fr.) 14", 3. Weum (Norv.) 14"4.

1500 m: 1. Franchia 39"7, 2. Sz. 39"8, 3. Madžarska 40"5.

Daljnina: 1. Stenhus (Fr.) 7.92, 2. Barkovsky (SZ) 7.92, 3. Cochar (Fr.) 7.42.

Viskina: 1. Brumel (SZ) 2.19, 2. Madavarsk (Madž.) 2.05, 3. Lantti (Fin.) 2.02.

400 m: 1

JAN WEISS

BLAZNI REGIMENT

Bilo je nekako sredi leta 1918, ko so se začeli trgati škornji avstrijske objestnosti in je kaša be- de, ki jo je moral vsakdo okusiti, nenadoma prekipela v čudodelnem loncu — in tako so se začeli v nji daviti tudi tisti, ki je niso ku- hali zase...

Mirnodobski, izkrtačeni regimen- ti s svežimi barvami pod vratom so bili že davno mrtvi ali ujeti, in človeški material, bolj ko so ga dopolnjevali, tem slabši je bil kva- litetno na duhu in telesu. Debeli, nadržani, s srčnimi napakami, je- tični, nevestni, epileptiki, vsi ti so se komaj čakali, da bodo za- krili svoje bolezi z vojaškim suk- nom.

Na vrsto si prišli tatovi, seple- rari, berarji, lovci, defraudanti, in niti jih ni mogel razločiti od prvotnih, kot potopitna modrih regimentov, ra- zen morda po kvaliteti in barvi un- forme. Govorili so, da so se zdra- ve in patriotične žene in dekleta, ki bodo rade šle na bojišče za svo- jimi možmi in ljubčki. Da se še stariji z navdušenjem dajo odva- jat na fronto in da se bodo so- larji šli baje prave vojske...

Vsa takšna se je zdelo situacija adjutantu posebnega štaba za na- bor in dopolnitev armade vse do zmagovitega konca, majorju von Rosen.

Ta debeli in navdušeni avstrijski patriot je izpraznil že marsikatero poboljševalnico, prisilno delavnico, vniknil v samostane, v cirkuse, ril po celicah zgodovinskih trdnjav z okroglimi stolpi in se pogajal s po- zivalci, zastrupljeni v več- kratnimi morili, ki so bili obso- leni na dosmrtno ječo.

Toda kaj je pomagal majorju von Rosen ves trud, ko se je pa ta dhal, obuta, oblečena in nasče- na, na fronti pri priti izkazala je- panico plašna? Ko so se izraziti morili nenadoma ustrašili krvi in bežali v uličništvo, se preden je padel strel...

V tej kritični dobi, ko se je zde- lo, da so vse človeške kašice za mobilizacijske potrebe že izprane, se je major von Rosen sestal s sa- nitetnim polkovnikom doktorjem Perkussijem.

Dr. Perkussij je bil strah vseh norisnic avstro-ogrske monarhije, definitivnih in provizornih. Njegovi specialni obiski v teh zavodih, ki so včasih trajali po več mesecev, so zapuščali neizbrisne spomine v življenju resnično in dozdnevno bla- znih. Kot znamenit psiholog se je Perkussij odlikoval zlasti v tem, da je bilaznih sploh ni priznaval. Vse je imel za simulante, ki jih je bilo mogoče razporediti v dve katego- riji: v kategorijo prebrisanih, ki so svojo vlogo brezhibno igrali na- kljub vsem doktorjevim pastem, in v kategorijo tepevc, ki so se slej ali prej dali uloviti v njegovo zanko.

V vsakem zavodu je imel svoje volune. Ti so spretno vohljali med problematičnimi pacienti in sami igrali blažene, da bi vzbudili nji- hovo stanovsko zaupanje. Spali so z njimi v celicah, prisluškovali v stranskih, zasledovali vsako kre- tje, sleherni korak obsedenih re- ževec in z vsemogojimi ukanami so jim skušali razvezati jezike. Okrog sebe so širili negotovost in tesnobo in živčnost. Nič ne ni ko- mur verjel, nič ne ni bil varen pred njihovimi denunciacijami. Da bi izpraznil svojo vnetost, so celo mnogokrat resnične blažene ova- dili kot simulante. Dogajalo se je, da so goreči, neodjeniljivi fantje in moške, ki so dosledno izvajali svo- je blažne zamisli, iz same tesnobe pred zasledujočimi očmi vohajle- in iz strahu, da bi se mogli izdati, v resnici zblazneli.

V mestu X., kamor je prišel ma- jor von Rosen s svojim štabom na lov, je delal dr. Perkussij že ce- lih pet mesecev. Tam je bil nam- reč obseden zavod za umobolne, ki je bil z vsem svojim komple-ksom poslopij doktorju posebej primeren za njegove raziskave trdo- vrtnih možgan blažencev in nor- cev.

Ta dva odlična sta se prvič sešla v loži za velikim oknom ka- rnarne, nad katero so bile v pol- krogu nalepljene zlate črke »EX- CELSIOR«.

Major von Rosen, plešec z vedno mokrimi usti, v katerih so besede, zavite v silne, postajale na pol raz- zumljive.

In dr. Perkussij, zalit petdeset- letnik črno polno brado, ki se je začelja skoro po črni, kate- re so bile uskočene, črne, že skoraj vijoličaste.

Major: Zmobiliziral sem že po- slednji ciganski tabor v Mar-Vagy. Petdeset kot — kri in saje!

Doktor: Baje lovite celo v ujet- niških taborih! Silal sem, da se tudi ujetniki ponovno priklajajo na fronto — proti svojim —

Major: Oh, ti kmetavci nimajo niti trohice navdušenja! Za boga na razumejo, da je treba domovino braniti do zadnje kaplje krvi! Tre- nutno potrebujemo 300 moč! — Kje naj jih iztaknem? Hudice bi mo- biliziral, če bi jih mogel...

Doktor (se skrivnostno nasmeh- ne): Jaz bi pa vedel — prav do- bro bi vedel za novo vojsko! Ne 300, marveč 3000, tudi 30.000 bi se našlo...

Major (poskoči): Kaj? Kje so?? Sem z njimi! Kje je to morje? Jaz ga izpeljam!

Doktor: To je 30.000 maroderjev v državi, ki se gredo norce. Zdra- vi, mladi možje, ki hlinijo bla- znost...

Major: To pravite vi, psihater? Cemu jih ne pošljete na fronto?

Doktor: Saj se ne spoznate med temi čarovniki, dragi moj! Storim, kar morem! Norca pošljem na fronto, malopridnega seplejara pa negetim v prisilnem jopiju in pod prho...

Major: Zmobiliziral! Takoj vse norce zmobiliziral! Vzel bi jim mero po fronti v Tarnopol!

Doktor: Ne šalim se, major! Vsi blaženci imajo zdrave roke in srce- jim normalno baje tik-tak! — Mar

je odvisno od možganov? Četudi je v njih gadje gnezdo, samo da vzdrži na straži!

Major: To je vinček, doktor! 30.000 zdravih norcev! To se bom posladkal! Ampak če se le pri vseh hudicah — ne pobijejo med seboj, ko so vendarle nori?

Doktor: Davno sem že razmišljal o tem vprašanju, dragi moj! Pred- stavljam si prvo linijo, zasedeno s temi komedijanti. Imeli bodo, rečimo, otroške puške z zamaski na vrhu... Sploh se ne morejo po- škodovati... Ko pa se bo napadel sovražni položaj, morajo planiti kakor blažni in bodo tulili, ko da dumaj goril poginili bodo, toda so- vražnika bodo preplašili. Za nji- hovim hrbotom bo napadla druga črta...

Major: Imenitno, doktor! Genial- na zamisel. Ampak kako pa boste organizirali ta svoj blažni regi- ment? Kje boste dobili vodnike, častnike?

Doktor: Ej, dragi moj, vse je že pripravljeno. Zgolj dovoljenje va- šega štaba se potrebujemo —

Major: Tu je roka. Dovoljujem vam formirati regiment blažnih za poskušajo. Ako se bo obesel — sicer pa, sam se bom zanimal —

Doktor: No, imam že častnike in podčastnike. To so prav taki norci. Imam generala, ki je zma- gal pri Kraljevem Gradcu! Imam kepešana, ki je s Cezarjem pre- koratil Rubikon! A kar je glavno, imam svoje ljudi, zdrave kaprale, ki bodo držali pod bičem vso vo- sko z blažnim generalom vredi!

Major: Doktor, tu je moja roka z vsemi prsti! Računam z vami! —

Kdaj mi boste spravili regiment skupaj?

Doktor: Cez tri mesece bodo stali kakor zid na dvorišču našega za- voda, vam na voljo!

Major: V naglici moram zadelati veliko luknjo! Za poskušajo mi jih v enem mesecu izberite vsaj sto!

Doktor: Cez mesec dni bo defi- liralo pred vami 200 norcev! Pri- segam na psa!

»Odlično! Imenitno!« je prskal major von Rosen, ko so se po eno- mesečnem vezbanju odprla vrata umobolnice in je skoraj nje prišlo na dvorišče v stranjenih vrstah 200 g. Kakor da se premika greda gostega grmovja, ki ga je schön- brunski vrtnar pristigel v strogo geometrično obliko.

Vzadaj je stvar sicer malce še- pala, toda major von Rosen, ki je bil k temu ogledu povabljen s pe- ške kapacitetni častnikov, se je hotel danes za vsako ceno navdu- šiti. Bil je namreč sprčo svojih zaslug imenovan za načelnika gla- sovitega štaba za nabor vse do zmagovitega konca.

Zelena greda je že enkrat pre- korakala dvorišče in že so jo ne- vidne schönbrunske škarje začele striči kos za kosom. Tvorile so se manjše skupine, kakih deset ljudi, iz vsake je pa izstopil en mož z bičem.

To so bili Perkussijevi kaprali. Bivši preizkušeni vohuni so mu sedaj silovito prav prišli.

Zadonela so povelja, vsaka sarža se je posvetila svoji skupini. Vaje so bile kaj primitivne. Pohod »na- prej«, »s celom vzdaj«, »na enie- der!«, »auf! in spet enieder!« Va- ja »enieder« je bila zakompleci- ra s poveljem »decken«, ko so se vse glave morale skloniti do peska. Potem je bilo eno povelje na moč rafinirano, pred katerim so vse skupine trepetale. To je bilo povelje: »Kavallerie links!« ali »rechts!«, ki je po pohodu za- zvenelo nenadoma, ko so ga blažni najmanj pričakovali, in ki so ga morali brez pomisleka izvršiti. To je pomenilo neutegoma poklekni- ti desno ali na levo, kakor se je po glaslo povelje, vreči puško na koleno in jo postaviti za bajonetni napad na umišljeno kavalerijo.

Pri povelju »Kavallerie links« je navadno marsikateri težkomiseln rekut pokleknil na desno koleno ali narobe. Temu je sledilo, da ga je na napako občutljivo opozoril bic, ki ga je prav spretno vihtela kapralova roka.

Največkrat so vadili »sturna«. Te- daj je bil glavni v pesku za- žvižgal bic. Rekruti so kot prega- janci planili s tal ter se poglali naprej z naperjenimi bajoneti in obupnim krikom »hurra!«.

Dr. Perkussij je razlagal majorju von Rosen:

»Ni bilo lahko, dragi moj, ve- čiti reži v topa, neobčutljiva, me- di in kolena! Na to je moral priti velik psiholog! Z vsakim borcem sem moral posebej govoriti kakor oče, njegov učitelj, njegov bog, ka- kor norec — pač po okoliščinah. Predvsem — v tej bojni vrsti ni ved simulantom! Vsi so blažni! Vsa- j jaz sem se odločil to verjeti, da bi si pridobil njihovo zaupanje. Kaj vse sem jim moral nalagati. Kaj vse silisti od njih, kaj vse jim sugeriral! Nekateri so se sami pri- glasili, skoraj z navdušenjem! Seve- da sem imel pomočnike, ki so mi pridobili njihovo zaupanje z bi- čem in mrežo za metulje...«

Von Rosen je že hotel vprašati, kakšno mrežo za metulje misli, ko je prav v tem hipu videl pri- delu. V neki desetini, ki se je pravkar v smislu povelja valjala po tleh, je nenadoma planil po- konec nek moč, se nerazodno za- kmejal proti nebu — in vrgel pu- škico proti nebu. Potem pa je zdr- jal po dvorišču proti izhodu.

Hkrati je stekel za ubežnikom poveljniki desetine. Namesto bita se mu je pojavila v roki dolga pa- lica in na njenem koncu mreža, pritrjena na žičnem obroču. Ka- pral je mahal s to pripravo za bežecim, kakor da bi lovil metulje.

In že v naslednjem trenutku je človek cepetal na tleh v mreži! Njeno odprtno so brž zadrgnili z virvico, ki je bila napeljana v mre- ži, in ulovljen plen je odnesel ne- ki rejen, okoren možak na svo- jem hrbtu.

»Pod prho!« je kričal za njim kapral in se zadovoljno vrnil k svoji desetini.

»Odlično! Imenitno!« je ploskal von Rosen. »Čudil bi se, če bi se bilo sploh moč čuditi stvarim, ki se dajo uresničiti. Roka vašega kaprala je točna kakor kazalec na ur! Imenujem ga za aspiranta! — Seveda, ideja je nedvomno vaša — vi sami ste spravili v pogon kolo- salni stroj, ki teče tu na dvorišču.«

Dr. Perkussij se je skromno na- smehnil:

»Kaj to! — Naš maršal Radecky se ne more pomiriti z oznako na- vadnega vojaka, že nekajkrat je pobegnil iz vrste. Hoče poveljevati armadi na italijanski fronti! Ob- ljubljena mu je maršalska palica, ko bo opravil vse vaje od začetka — ampak neokreten je kakor vre- ča krompirja. Tale desetinja, dra- gi moj, je kar res zanimiva, v njej so naši slavi moške. Tistile možakar na koncu, to je Napoleon Bonaparte. Beži s Svete Helene in ima še nekakšne namere, s kate- rimi nas bo baje presenetil, ko bo prišel k svojim grenadirjem. — Tisti zraven, to je general Kuro- patkin, ta se odpravlja na Japonsce,

nepristano bulji v operativne na- črte, vaje pa začuda dela brez ugovora. Domnevam, da je simu- lant, zato ga strogo opazujem. Po- tem je tam Mojzes, ki bo pope- ljal svoje ljudstvo v obljubljeno deželo — seveda ko bo dokončal vaje...«

Zdajci je pa von Rosenovo zani- manje vzbudila druga desetinja, na moč zalostna in mračna. Počasi se je opotekala po dvorišču, nizko pri tleh, s skrivljenimi hrbti in z obrazi domala v pesku. Gibala se je leno, brez zanimanja, povelja je izpolnjevala docela brez misli in tudi udarce z bičem je spreje- mala apatično.

»To je melanholična desetinja« — je pojasnil Perkussij. »Vsakterj izmed njih nosi v glavi takšno črno luknjo — ljudstvo pravi ta- mu, da ima ščurka v možganih.« Sicer je pa to najboljši material. Nikoli se ne razburja, nikdar ni- konur nič žalega ne store. Imajo črno kri. Njihov tempo, kakor vi- de, je zelo svobodno. Ne razu- mejo, kaj je »desna in leva«, a pri

(Nadaljevanje na 5. strani)

NENAVADEN OPIS LJUBLJANSKEGA MESTA

Z «Vodnikom po Ljubljani» novost v naši književnosti

Jože Javoršek je napisal knjigo, ki ni kak turistični vodnik, pa vendar navaja zgodovinske, topo- grafske in druge podatke o Ljubljani - Posebnost knjige pa je duhovna podoba mesta, časa in ljudi

Jožeta Javorška poznamo pred- vsem kot dramatika, saj je na- pisal že nekaj odskih del (Kri- stalna zgodba, Povečevalno steklo, Manevri), pa tudi kot prozaista in esejista, zdaj se je lotil nove snovi. In v Mariboru (!) pri temkajšnji založbi Ob- zornja je izšla odlično, duhovito

in zanimivo napisana, res da izrazito subjektivno pobarvana, toda z ljubeznijo do slovenske- ga glavnega mesta prežeta, ori- ginalna knjiga o Ljubljani, in le- ternarini del, posvečenih Ljub- ljani, vsaj takih kot je Javor- škova knjiga, v slovenski knji- ževnosti nimamo, saj so še dela

Ob novi Javorškovi knjigi nam pride na misel Juš Kozak, njegov »Septpetar« pa izbor n ovel »Rodno mesto«, ki je iz- šel že pred osmimi leti v knjižnici Kondor pri založbi Mla- dinska knjiga v Ljubljani. Medtem ko je Javorškova knji- ga brez ilustracij, pa je »Rodno mesto« opremljena z ilustraci- jami Melita Vovk. (Zgoraj je ena teh ilustracij)

Še en dopis iz Celja po «Hermanu Celjskem»

Dosedanji režiser SLG v Celju Branko Gombac, ki je že star znanec članov in obiskovalcev SNG v Trstu, bo v sezoni 1965-1966 spet delal v Trstu. Režiral bo odprto predstavo v novi sezoni, Cankarjeve »Hlapece«, za mali oder, ki je pripravil izbor tekстов iz Shakespearovih dra- mskih del in sonetov za enega i- gralca. V intervjuju za »Mlad- no« mi je povedal nekatere za- nimive ugotovitve o tržaškem Slovenskem gledališču in o pro- blemu repertoarne politike pri slovenskih poklicnih gledališčih, kar bo tržaške Slovence vsaka- kor zanimalo.

»Režiral ste v gledališčih na Poljskem, v Trstu, v Celju. V čem se med seboj razlikujejo njihovi repertoarji oziroma njih realizacija?«

»Povedal bom staro resnico, da razlik v repertoarjih gledali- ščnih narodov, kadar gre za klasična dela, ki so po svojih iz- povedih večna, sploh ni. Gre sa- mo zato, koliko znajo gledališki interpreti od režisarja in igral- cev ter vseh ostalih sodelavcev s sodobno interpretacijo in sodo- binimi tehničnimi sredstvi pribli- žati odlike stare dramske umet- nine sodobnemu času in človeku.

V uprizarjanju moderne dra- matike in v gledališkem eksperimen- tiranju pa bi dal prvo mesto Poljakom.

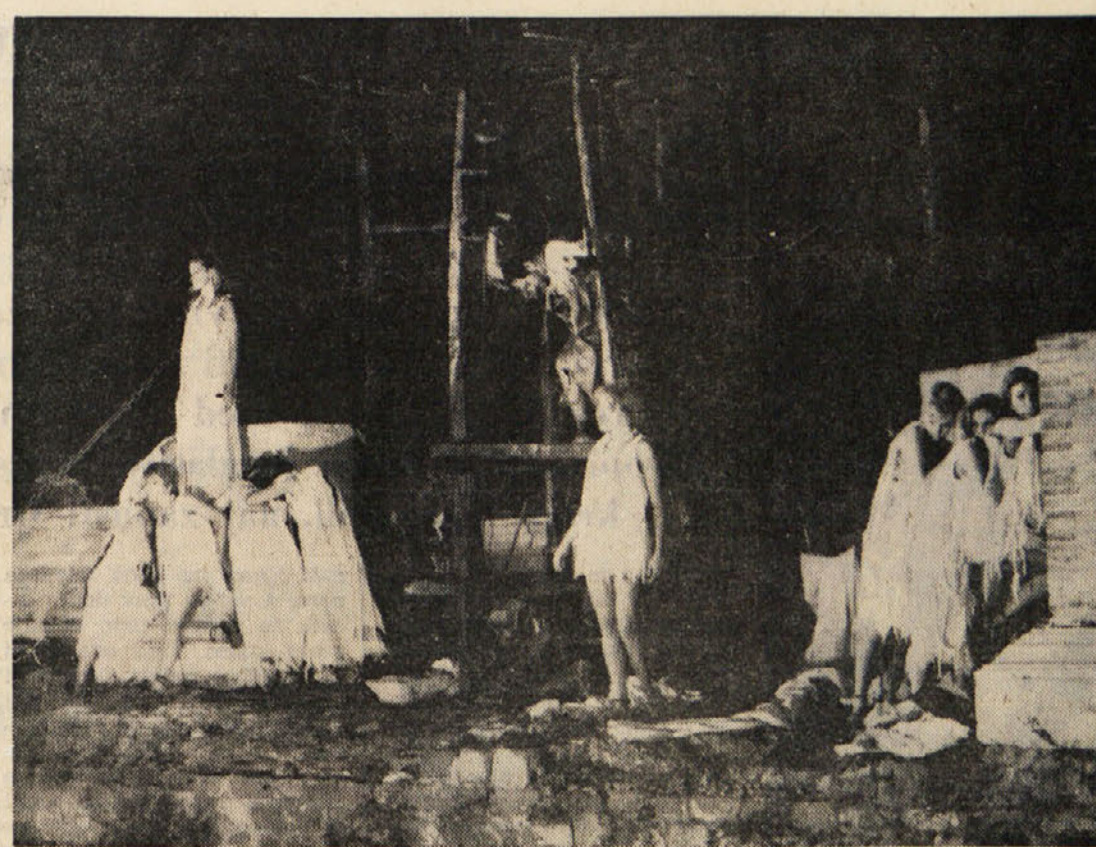
Tržaško slovensko gledališče stoji danes na mestu, kjer se sre- čujeta zapadna in vzhodna kul- tura, je manjšinsko gledališče, s srecem obrnjeno na domovino. Sestava repertoarja je jasno po- stavljena: poleg slovenskih avtor- jev mora repertoar obsegati še dela italijanskih dramskih ustvar- jalcev. Z novim kulturnim do- mom se bo tudi gledališko živ- ljenje v Trstu razmahnilo, še po- sebnost pa ob sedaj vse bolj nor- malnih odnosih med obema drža- vama.

SLG v Celju je eno tistih gle- dališč, ki si je v petnajstih le- tih poklicnega dela ustvarilo do- stojno mesto med gledališči v Sloveniji. Sedanje grajske igre so pokazale, da je celjsko gleda- lišče na tisto pravo ljudsko pub- liko pozabilo. Mislim na tiste ti- soče obiskovalcev iz delavskih in kmečkih vrst, ki so zbrano in prizadeto sledili izvajanju gleda- lcev, na vse tiste, ki so prišli ure in ura daleč peš na predstavo.

»V čem so glavne napake u- prav slovenskih gledališč pri se- stavi repertoarjev?«

»Sodim, da slovenska gleda- lišča vse preveč eksperimentirajo v glavnih repertoarjih, vse pre- malo pa opravljajo ta posel v eksperimentalnih gledališčih. Prav zato nastanejo nesporazumi med gledališči, njihovimi repertoarji in publiko.

Gostovanje Jožka Lukeša, člana SNG v Trstu, v »Celjskih grajs- kih igrah 65« (predstavil se v vlogi patra Melhiorja v delu

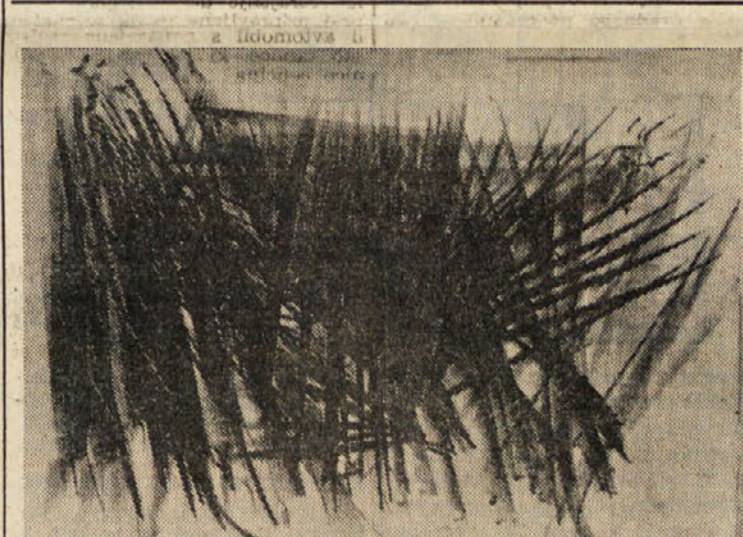
Scena z uprizoritve Aishilovega »Prikljenjenega Prometeja« na prostem v Rimskem gle- dališču v Trstu

mi predelal se skriva duhovna podoba mesta, časa in ljudi.

Svojo izpoved je pisatelj raz- delil na devet krogov, pri če- mer začenja svojo pripoved prav z zadnjim devetim krogom, v katerega središče je postavil Ljubljanski grad. Pač v skladu z Dantejem, čigar tekst »La- sciate ogni speranza...« je po- stavil za motto svoji knjigi. Po- samezni deli so razdeljeni na poglavja. Pogled na grad, Spann- heimovska Ljubljana, Južno stran sveta zavzema Barje, to

vov v nadaljevanju knjige: Vi- le na Mirju in Vrtači, Trnovi kraj nesrečnega imena. Kdor preplava Ljubljano, Onstran grozotne Tržaške ceste, Popisa- ti Zeleno jamo s tistimi kot lu- na pustimi ulicami, Rožna dol- na končno izgine pod Rožnikom, Kakšna žalost, Veni! Na zrak, Če gremo proti Gradščici, Ho- dila je ljubljanska folklorita itd. itd.

S temi besedami je nekoliko prikazana vsebina knjige in av- torjeva duhovitost pri opisova-

Hartung Hans (Francija) Litografija št. 124 (S VI. mednarodne grafične razstave v Ljubljani)

je nekaj naslovov poglavij de- vetega kroga. Stari trg, Pod- Tranč, Vodnjak kranjskih re- k, Ljubljanska stolnica, to so ne- kateri naslovi drugega dela, o- smega kroga. Kako diši ljubljans- ka latinska četrt, Glavni hram gledališke umetnosti, Oltar v franciskanski cerkvi, V tako imenovanem mestnem središču, to je nekaj poglavij iz nasle- dnega dela. In še nekaj naslo- vov.

Lahko rečemo, da je Javorškova knjiga na eni stra- ni slavospev lepotam Ljublja- ne, slavospev nekaterim obliko- valcem mesta, slavospev okupi- rani in borbeni Ljubljani med osvobodilno borbo. Javorškova knjiga je tudi bogat umetnost- no zgodovinski spis o ljubljans- kih stavbah, ulicah in trgih. Je kritičen pretes malomeščan- skih okusov in prizadevanj, ki so prišli do izraza v nekaterih mestnih predelih. Je tudi ostra kritika nepopravljivih napak slabega okusa in nezgodejane- ga duha. Je tudi kritika jalovih po- litičnih spopadov v preteklosti kot nekaterih slabosti in razvrad današnjega časa. Skratka, to je zbir najrazličnejše gradiva o Ljubljani in napisal knjigo z ve- likim znanjem, ljubeznijo in pri- zadevnostjo.

Delo je napisano veselezi du- hovito, satirčno, polemično, pa vendar s pravo mero okusa. Ne- kaj je sicer modnih manir, (ob- njen tekst, razporeditev delov od zadaj naprej), med tekst je vrinjenih nekaj izrazito subjek- tivnih, v kurzivju zapisanih od- stavkov izven okvira, v ilustraci- cijo časa je nekaj odstavkov z naslovi časopisnih vesti ted- njeja časa. Sicer pa je to resno, z vso prizadevnostjo napisana knjiga, ki bo gotovo imela veli- ko, veliko bralcev.

Nekaj pa je pogošamo pri- nje, namreč ilustracij. Zlasti pri opisih baročnih predelov mesta, stare Ljubljane, pri opisih gra- du, Golovca bi si želeli original- nih podob. Če bi bile to barvne priloge, reprodukcije akvarelov, bi bila knjiga še enkrat več vredna. Skoda, ker bi morda bi- lo mogoče dobiti ustreznega moj- stra, da bi prispeval nekaj risb. Toda kar je, je Javorškov Vo- dnik po Ljubljani je zdaj na knjižnem trgu. Priprčani smo, da bo deležen velikega zana- nja. Kajti Javorškov poskus, da bi v literarni obliki, na svoj na- čin prikazal podobo Ljubljane, je več kot uspel. Napisal je knjigo, zaradi katere bi Javor- ška ne mogli prezreti, pa četudi ne bi nič drugega napisal.

Jožko Lukeš kot pater Melhior

du in igralcu Jožku Lukešu želi- mo v novi gledališki sezoni ve- liko delovnih uspehov, prihod- nje leto pa bomo njuno sodelo- vanje v Celju ob morebitnem go- stovanju pozdravili z največjim veseljem.

TONE VRABL

Dve zbirki pesmi

JOŽETA ŠMITA

Pesnik Jože Smit (rojen leta 1922 v Tlakah pri Rogatcu) se že od gimnazijskih let intenziv- no ukvarja s poezijo. Poleg vr- ste mladinskih del in prevodov je doslej izdal tri pesniške zbir- ke in sicer: Srce v besedi, (1950), Dvojni cvet (1953) in Trepetlika (1962). Zdaj pa sta istočasno izšli dve njegovi pe- sniški zbirki. Pri Državni zalo- bi je prišla na svetlo Lirična postila, v kateri je pesnik zbral najboljše pesmi iz dosedanjih zbirk in jim dodal nekaj manj znanih in doslej neobjavljenih pesmi. Pri zavodu Borec pa je izšla Lirika časa, zbirka pesmi, ki so nastale v letih 1941-1945 in ki jih pesnik zaradi stitnih po- sebnosti sprva ni nameraval iz- dati, potem pa so ga k temu pregovorili prijatelji. Za to zbir- ko, ki predstavlja pesniški od- mev usodnega vojnega časa, pa je Smit prejel lansko leto Ka- juhovo nagrado. Tako se nam Smit v dveh novih pesniških zbirkah kaže na eni strani kot pesniški zapisovalec odmevov vojnega časa, obenem pa v re- trospektivnem, kritičnem izbo- ru kot pesnik, ki skoraj trideset let registrira beleži in izpove- duje odmeve današnjega časa v svoji notranjosti. Istočasni izid dveh pesniških zbirk istega pe- snika je gotovo dokaz žive pe- snikove tvornosti, obenem pa tu- di njegovega aktivnega mesta v sodobni slovenski poeziji.

Lirična postila prinaša najbolj- še pesmi iz Smitovih dosedanjih zbirk, dodanih pa je še nekaj neobjavljenih pesmi. Tako pre- stavlja zbirka kritičen izbor pe- snikovega dolgoletnega umetni- škega ustvarjanja. Vseh 68 pe- mi je razdeljenih na štiri cikle. V prvem so predvsem pe- smi o zemlji, ki jih je navdahnila podoba domače krajine in ljube- zen do rodne grude. V drugem ciklu so vsebovane pesmi z voj- no, partizanske tematiko. So pa te pesmi bistveno drugačne od pesmi z vojno tematiko drugih slovenskih pesnikov. Smitove pesmi so skrajno skope v opisu zunanjih dogajanj in so obrne- ne predvsem navznoter, v in- timni pesnikov svet, registra- joč predvsem odmeve dogodkov v pesnikovi notranjosti. Tretji razdelek je posvečen ljubezen- ski liriki, v zadnjem ciklusu pa so verz s pesnikovi odmevi na probleme današnjega časa, to so pesmi, v katerih avtor raz- glablja o smislu človekovega življenja in izpovedi notranjih stisk. V vseh teh pesmih se nam Smit kaže kot tenkočuten in občutljiv, pristen lirik, ki po svo- je doživlja dogajanja okoli se- be in ob raznih drobniht deta- lih ali dogodkih izpoveduje svo- jo notranjost, ki je usmerjen bolj v svet svojih notranjih do- živitev in odmevov, kot pa v zu- ranje okolje, ki je morda bolj razumski pesnik kot pa čustve- no zanesenjak, ki je v svojih izpovedih hršek, skop v besedah in izrazu, brez posebnega prizadevanja za modernimi manira- mi, prelih in skorajda boječ, za- koreninjen bolj v klasični for- mi, morda tudi včasih vse pre- več vdan v usodo in resigniran, ki pa je vendar pristen lirik, globoko čuteč in iskreno izpo- vedujoč.

Druga pesniška zbirka Lirika časa pa je precej različna od prve. Predvsem Lirika časa ni izbor temveč je zbirka pesmi, ki so nastale v vojnem času: do- dila bi pravzaprav na začetek Smitovih knjig pesmi, pred Sr- ce v besedi, pred Dvojni cvet in pred Trepetliko. Knjiga Lirika časa vsebuje namreč odmev pe- snikove notranjosti na usodni vojni čas, ki ga je pesnik doživ- ljal na ozemlju, zasedenem po Nemcih, v izseljenih Brežicah, kot študent na Dunaju, pa kot prisilni mobiliziranec v Franciji, v taborišču v Angliji in kot par- tizan, v času svojega kratkega, a razgibanega partizanstva. Neka- tere od teh prvih pesmi pa je tudi odmev utrujenih razmer pesnikove mladosti. Vse te pe- smi so nerimane, napisane sko- raj v prozi, v izrazu močno skope, skoraj baladne, pa zato iz- redno impresivne, čeprav morda prekrhke za strahote in bridko- sti, ki jih izražajo. Posebnost teh pesmi pa je njihova oblika, ki je docela drugačna od kasnej- ših Smitovih pesmi in tudi se- veda od tistih, ki se nam kažejo v Lirični postili. Nevezana sko- raj prozna oblika, ekspresionis- tični izraz, skopa, lapidarna od- rezavost izraza z docela druga- no izpovedno usmerjenostjo kot jo je v povojnem času ubral pe- snik. Res je, da je ta Smitova pesniška zbirka pomembna kot dokument razvoja pesnika, seve- da pa je vsekakor pomembnejša zaradi svoje vsebine, kot dokum- ent časa, ki je našel svoj od- mev v pesniški zbirki.

Lirična postila, ki jo je opre- mila Nadja Furlan, je brez ilu- stracij, je pa zlahtneje oprem- ljena kot skromnejša in na slab- šem papirju izdana Lirika časa. Ta zbirka pa ima ilustracije Jo- žeta Cihota, ki je zanesel tudi opremo. Ilustracije so same po sebi dovršene podobe priznane- ga ilustratorja in slikarja, vpra- šanje pa je, če so s svojo fino risbo primerne za pesniško zbir- ko z odmevi vojnega časa.

Sl. Ru.

GRKI MENIJO, DA JE NJIHOV KRALJ POD VPLIVOM SVOJE MATERE

Friderika je oblastizeljna in razsipna

Grška kraljica-mati je vnukinja zadnjega nemškega cesarja Viljema - Po smrti kralja Pavla je večkrat prišlo do resnih nesoglasij med vlado in dvorom - Grški časopisi so ji že ob razglasitvi Konstantina za grškega kralja namignili, naj zapusti Grčijo za vedno

možu, ko je lani hudo obolel. Ves čas njegove bolezni se je obnašala kot prava usmiljenka. Ona je tudi bila ob njem, ko je izdihnil in mu je zatisnila oči. Potem se je odela v žalno obleko in si nadela žalni pajčolan, ko je v pokončni držbi stopala za njegovo krsto. Toda pod pajčolanom se je lesketal skoro ves njen dragoceni nakit. Niti ob tisti priložnosti se ni mogla premagati, da bi pustila dragocenosti doma.

Prvo nesoglasje med krono in vlado je nastalo brž po razglasitvi Konstantina za grškega kralja. Kraljica-mati je namreč zahtevala zase 13 milijonov drahem letne apanaže. To je bila tako nezasišena in pretirana zahteva, da je najprej vlada izrazila svoje pomisleke, zatem pa še poslanici. Ko je Friderika videla, kako mislijo o tem ljudski zastopniki, se je zahtevani apanaži »velikodušno« odrekla.

Zadnjič je bila Friderika o srednja osebnost ob poroki svojega sina z dansko princezo Ano Marijo. Vse oči so bile uprte samo vanjo. In tako so kaj lahko opazili, kako bleda je bila in kako čuden izraz so imele njene oči. Vendar pa njene roke niso niti najmanj trepetale, ko je pola-

gala kroni na glavi mladega para. A vsi so prav dobro vedeli, da pomeni tisto dejanje zanj konec. Tudi ona sama je to dobro vedela, čeprav ni tega z ničemer pokazala. Saj je bilo njeno imetje že preneseno v palačo Psichiko, a kraljevi grad Atoi je bil tudi urejen in pripravljen za mladi kraljevi par.

In od takrat se grški časopisi niso nič več bali pisati o njej. Zategadelj je bilo brž potem moč v raznih grških listih brati najrazličnejše očitke proti njej.

Nasprotovanje proti kraljici-mati je v Grčiji tako rekoč obče. Očitajo ji oblastizeljnost in razsipnost ter gra-bežljivost. Zlasti potratnost je v tako revni državi kot je Grčija neopustljiva. Saj je življenjski standard v tej deželi močno pod srednjeevropskim povprečjem.

Največji časniki vladne stranke je takrat tudi objavil številke o izdatkih za vzdrževanje dvora. Leta 1962 so znašali 13,8 milijona drahem (okoli 290 milijonov lir), a leta 1964 kar 24 milijonov drahem. Toda v teh stroških ni so vseleti posebni izdatki, med katerimi je na primer nakup posebnega letala za dvor (37 milijonov), razna potovanja (4 milijoni), avtomobili, nabava nove opreme, prezidave v kraljevi palači in podobno (30 milijonov).

Poleg tega so nekateri listi očitali Frideriki tudi, da je svoje otroke vzgajala »po vojaško«, posebno pa, da je strahovala svojega sina Konstantina, ki je zaradi takega ravnanja še vedno pod njenim vplivom.

In takrat so se čitni tudi glasovi, naj Friderika za vedno zapusti Grčijo in naj gre kamor hoče.

Kako nenasitna in razsipna je mati grškega kralja, dovolj zgodovinsko priča tudi to, da ji jo je na njeno zahtevo morala država dati njeni hčerki Sofiji, ko se je poročila s španskim princem Don Juanom Carlosom. Osem milijonov drahem je znašala Sofijina dota.

Denar, denar in zopet denar. Kljub temu, da se šteje za najbolj »modrokrvno« med vsemi plemenitimi, ker je vnukinja zadnjega nemškega cesarja Viljema se vendarle družila z »navadnimi« zemljani. Ladjarja Onassis in Niarchos spadata v njeno družbo, na primer. Ker sta milijonarja, seveda.

A Friderika nima nikoli dovolj. Kot »sod brez dna...« Tudi ob zaroki Konstantina

z dansko princezo Ano Marijo je prišlo to vprašanje na dan. Friderika je namreč takrat zahtevala od nevestinih staršev enako doto, kot jo je prejela njena hči Sofija. Torej osem milijonov. Na danskem dvoru se je zdela taka zahteva tako nenavadna in nepričakovana, da so zaradi tega imeli pravi družinski posvet. Prišel je tudi švedski kralj Gustav Adolf, nevestin ded. In prav on je pri tem dejal: »Pri nas na severu se poročimo iz ljubezni in ne zaradi denarja!« No, nazadnje so le zbrali zahtevanih osem milijonov drahem. Vendar pa tega zneska niso plačali zetu, marveč so vložili na nevestino ime v neko švicarsko banko.

Najbrž je tako ravnanje narekovala previdnost. In kdove, če ni bila taka previdnost upravičena!

Kaj bi se torej čudili, če so pri nedavnih pouličnih demonstracijah v Atenah vzklikali tudi: »Nemka (Friderika) naj izginje!«

S. A.

Alfabella, agent »00sex«, je najnovejša osebnost pseudofantastičnega, neokusno satirirane romana, ki ga je v nadaljevanjih začela objavljati neka italijanska revija.

Kakšno neokusno in plehko čtivo nudijo italijanske revije svojim bralcem, je razvidno prav iz teh nadaljevanj.

Pa vendarle, kaj zato, če tako čtivo kvari estetski čut bralcev in jih zavaja od tega, da segajo po dobri knjigi, le da grede revije v denar, to je poglavito.

Na sliki igralka Grazia Maria Spina v vlogi Alfabelle agenta »00sex«.

Čarovnija in ljubezen sta še vedno neločljiva

V mnogih francoskih krajih si zaročenca zaobljubljata zvestobo s tem, da si pljujeta v usta - Svojemu izvoljencu mečejo dekleta goreča polena pod noge - Tisto deklet, ki se ne more odločiti, katerega naj bi izbrala, mora navsezgodaj pri studentu izgovorjati čarovniško formulo, ki ji pomaga do izbire

Ce boste kdaj potovali v Francijo in vas bo pot mogla zanesla v Bretanjo, ne čudite se, če boste v nekaterih naseljih videli, kako si mladenčič in dekle pljujeta v usta. Pri tem se ne zgražajte in si ne mislite, da se fant in dekle prepirata, ali celo zmerjata. Nasprotno, fant in dekle si s pljuvanjem v usta zaobljubljata večno zvestobo in si po nekem starodavni, a še vedno živi čarovniški praksi, skušata zadobiti naklonjenje vseh čarovniških sil, da se ne bodo sprostili in jima morda osemogledne srečno izvedbo poroke.

Zdi se skoraj neverjetno, da so še dandanes žive čarovniške prakse v Franciji. Vsi tisti, ki si Francijo predstavljajo kot deželo napredka, velikega kulturnega bogastva in slikovitih običajev, ne morejo sprejeti dejstva, da je čarovništvo še vedno tam doma, pa čeprav v bolj oddaljenih naseljih. V domovini Descartesa bi moralo biti čarovništvo že davno mrtvo in pozabljeno, toda znani etnolog prof. Van Gennep, ki je dolgo vrsto let zbiral podatke in tako znal obširno dokumentacijo francoskih folkloristov običajev, je prišel do spoznanja, da je še v današnjem življenju ljudi v Franciji, globoko ukoreninjeno vraževerstvo, ki se naslanja na prastare čarovniške prakse.

Omenili smo, da si zaročenca pljujeta v usta in si tako zaobljubljata večno zvestobo. Prof. Van Gennep pa je med svojim raziskovanjem in zbiranjem podatkov našel še polno drugih podobnih običajev, za doseg tega namena. Na primer je v več krajih razširjena navada, da si zaročenca zaobljubljata zvestobo s tem, da si med slavljen ali praznikom eno proti drugemu drgneta stegna. V Quimperju si mladi zaročenci zvijajo roke in se z odprtjo dlanjo močno udarjajo po ramenih, v Provanci je običaj, da dekle meče kamenje v fanta, ki ji je najbolj pri srcu, v Gvaskoniji pa gre dekle še dlje in namesto kamnov, meče v svojega ljubljence goreča polena.

Mogoče je, da imajo ti običaji, ki so še kar razširjeni, samo simbolični značaj, katerim mnogo je običajev, pri katerih je ljudstvo ohranilo tipične vraževerne in čarovniške elemente. V Retzu, majhnem naselju, je zelo ukoreninjeno

običaj, da dekle, kateri dvori več fantov in se ne zna za koga odločiti, mora, iti navsezgodaj iz hiše v prvem dnevu maja meseca ter se napotiti do samotnega studenca daleč ven iz vasi. S pomočjo čarovniških navdihov mora dekle poklekati pri studencu in ponoviti tri poglavitne čarovniške besede: »Ami-Robi-Voni«. To čarovniško poglavito formulo mora dekle ponoviti 9-krat in šele potem bo imela priložnost, da bo v trenutku, ko posije jutranje sonce, videla v čistem studencu odsev obraza tistega ljubega, ki ga mora izmed vseh izbrati.

Takih običajev, ki imajo svoje korenine v čarovništvu in vraževerstvu je v Franciji vse polno. Prof. Van Gennep razlaga, da je ohranitev teh vraž-

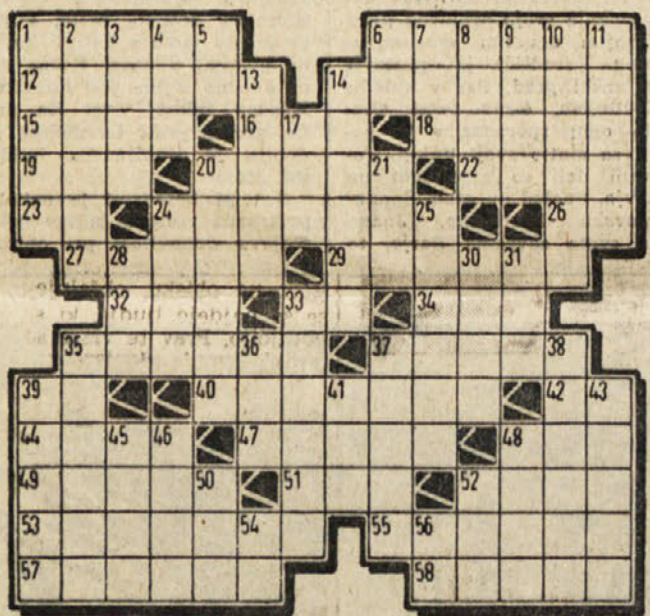
verstev v današnji dobi, ko je človeštvo doseglo tak napredek, pripisati dvema faktorjema. Prvič, težnja ljudi samih, da prepuščajo važne življenjske odločitve neki čudodelni in čarovniški sili, ki bo, vsaj tako ljudje mislijo, pripomogla in pomagala, da se bo vse srečno izteklo; drugič, moč starih tradicij in običajev, ki so zaščitili vsa vraževerstva, kljub nenehnemu prodiranju napredka.

Vendar naj ne mislimo, da se take reči dogajajo samo v Franciji. Vseposvo do sveta so ljudje in še posebno primitivni narodi, ki so močno navzani na čarovniške prakse in vraževerstva. Tudi pri nas dobimo, sicer starejše ljudi, ki verjamejo, da gre sreča iz hiše, če se zvečer pometa sme-

ti čez prag in podobno. Če bi hoteli navedati vsa ta vraževerstva, ki so še tako globoko ukoreninjena pri vseh narodih, bi lahko pisali v nedogled in še bi nastala nevarnost, da smo kaj pozabili. Teh vraževerstev je še vse polno v tradicionalnih običajih ljudstev in treba bo še mnogo let, preden bodo prešla v pozabo. Napredek in znanost, čaravna sta že osvojila ves svet, še ni sta izpodrinila čarovništva. O-zrimo se na črni kontinent Afriko, kjer imajo čarovniki in vrači še vedno glavno besedo pri raznih plemenih, kljub stalnemu in nenehnemu prodiranju moderne medicine in znanosti. Človek pač sili naprej in si želi napredka, istočasno pa se krčevito oprimele starih običajev in navad.

VODORAVNO: 1. prihod v goste, 6. bankovec za sto denarnih enot, 12. zbirka zakonov, 14. antikva, 15. židovsko moško ime, 16. zmikav, kradljivec, 18. ime dubrovnika komediografa Držića, 19. zemeljski tečaj, 20. manjša dvorana za umetniške razstave, 22. ime jugoslovanske pevke zabavne glasbe Novaković, 23. rimska štirica, 24. oborožen čuvaj, 25. italijanski spomin, 27. okret, 29. tanka tkanina za zavese, 32. pripadnik staroslovanskega rodu, 33. začetnici največjega slovenskega pisatelja in dramatika (»Ela narodov blagor«), 34. švicarski narodni junak, 35. novejši nemški filozof, 37. mučitelj, trinog, 39. kratica za »ljudski odir«, 40. kraja, 42. enaka samoglasnika, 44. delovna vnaša, 47. surovine za zdravila, 48. nasilna tatvina, 49. slovenski športni časopis, 51. svetlo angleško pivo, 52. država v vzhodni Afriki, 53. kopalnice pri Kopru, 55. rjav konj, 57. najfinjša glina, iz katere izdelujejo porcelan, 58. reka v Srbiji in Bosni.

NAVPIČNO: 1. vrsta afriške žirafe, 2. največja jugoslovanska tovarna obutve, 3. malik, 4. sanje, 5. kratica za eksozotični klub, 6. okrajšava za starejši, 7. krubej prišlov, 8. stara površinska mera, 9. rimski stenograf, 10. organsko barvilo, 11. umetna struga, prekop, 13. začetek tekme, 14. geometrijsko telo, 17. krilo rimske legije, 20. uredba, pravilnik, 21. ime črnskega pevca Colea, 24. tankonoga gozdna žival, 25. zna-

meniti francoski pisatelj tragedij (Jean), 28. nočno zabavišče v večjih mestih, 30. ime slovenske pisateljice Mihelič, 31. gora na Kreti, 33. prebivalec največjega jugoslovanskega polotoka, 35. časopisni stolpec, 36. plod, 37. zver iz rodu mačk, 38. mlajši oddelek terciara, 39. plakati, 41. domače govedo, 43. italijanska ilustrirana revija, 45. tovarna alkoholnih pijač v Ljubljani, 46. odlična ameriška filmska igralka, nagajenka z oscarjem (Patricia), 48. podze-

meljski hodnik, 50. glavni števniki, 52. himalajska koba, 54. začetni slavne italijanske pesnice, 56. kratica za »jadralno društvo«.

RESITEV PREJŠNJE KRIZANKE

VODORAVNO: 1. diamant - Romunka, 2. oktober - orakelj, 3. mera - Vardar - Rim, 4. Edi - kation - roke, 5. na - Brdavs - Kadar, 6. rima - i - rasa, 7. hrana - desant - gk, 8. loka - kurent - Ono, 9. Ade - dekani - sram, 10. čitanka - Antilje, 11. enakost - tankist.

mejski hodnik, 50. glavni števniki, 52. himalajska koba, 54. začetni slavne italijanske pesnice, 56. kratica za »jadralno društvo«.

RESITEV PREJŠNJE KRIZANKE

VODORAVNO: 1. diamant - Romunka, 2. oktober - orakelj, 3. mera - Vardar - Rim, 4. Edi - kation - roke, 5. na - Brdavs - Kadar, 6. rima - i - rasa, 7. hrana - desant - gk, 8. loka - kurent - Ono, 9. Ade - dekani - sram, 10. čitanka - Antilje, 11. enakost - tankist.

ARGONAVTI

HOROSKOP

Veljaven od 22. do 28. avgusta

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Zabava vas zelo privlači, toda trenutno dajte prednost dolžnostim. Ta teden je odličnega pomena v poklicnem in finančnem pogledu. Posebno srečo v denarnih zadevah boste imeli konec tedna. Vse svoje pobude boste izpeljali do konca.

LEV (od 23.7. do 22.8.) V službi boste doživeli nekaj novega, toda pazite se, da pri tem ne ubete napačno pot. Imeli boste nepričakovane zasedbe, od katerih pa ne boste imeli velikih koristi. Proti koncu tedna se bo vaš finančni položaj občutno izboljšal.

STRELEC (od 22.11. do 21.12.) Precejniete svoj vpliv, ki ga imate doma in v službi. To vam lahko prinese težave in nesporazume. Bodite raje dostopni in priškusite nasvetom. Če boste ravno mirno in diplomatsko, boste več dosegli.

KOZOROG (od 22.12. do 20.1.) Imajte vedno v ospredju vseh stvari, sicer boste utrpeli izgube. V ljubezenskih zadevah bo nastal preokret in bo prišlo do resnih odločitev. Obetajo se vam srečni trenutki v družbi z ljubljeno osebo. Sedaj imate priliko, da napravite načrte za skorajšnje potovanje.

DEVICA (od 23.8. do 22.9.) Nikar ne jemljite vsakdanjih vprašanj preveč resno. Držite se rajši načrtov, ki si jih boste napravili v začetku tedna. Dobili boste obisk in vabilo na sestanke. Ponuja se vam prilika, da se seznaneš z osebo, ki se bo v bodoče zelo navezala na vas.

TEHTNICA (od 23.9. do 23.10.) Obetajo se vam prijetne novosti v službenem razmerju in imeli boste tudi izredne dohodke, ki ne spadajo v običajni finančni okvir. Naklonjenost ljubljene osebe vam bo prinesla srečo in zadovoljstvo. Imeli boste prijateljske stike in želi boste odobravanje.

VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Ogibajte se vsiljivcev in rajši skrbite za svojo korist. V poklicnih zadevah boste v tem tednu doživeli važne trenutke. Doma pa bodite po možnosti mirni in ne razburjajte se. Če bo prišlo do nesporazuma, ne obupajte, s tem ne bo konec vaše sreče.

RABI (od 20.2. do 20.3.) Sedaj ste živčni, vznemirjeni in razdraženi, ker ne gre vse tako, kot ste mislili. Sedi sledi sprememba in se bo položaj izboljšal. Imeli boste uradne stike, ki vam bodo odprli nove poti in možnosti, da se uveljavite.

RAK (od 21.6. do 22.7.) Stare želje se vam bodo izpolnile, posebno tiste, ki so zasebnega značaja. Kljub temu se ne vdajajte sanjarjenju in izpolnite svoje dolžnosti v določenem roku. Predvsem pazite na zdravje in tudi sicer bodite previdni. V sentimentalnih zadevah se bo nekaj spremenilo.

SKORPIJON (od 24.10. do 21.11.) Ne bodite ljubosumni, raje pokažite ljubeznivo, nekoliko brezbržno plat svojega značaja. Pomagalo vam bo, da si boste prihranili živčne izpade in jezo. V stikih s prijatelji in službenimi kolegi se ne pustite zavajati od trenutnih nesporazumov. Bodite raje odločni.

Vreme večer: najvišja temperatura 28,6, najnižja 20,9, ob 19, uri 24,4; zračni tlak 1010,6 stanovitven, vlaga 56 odst., brez vetra, nebo i delno oblačno, morje mirno, temperatura morja 24,2 stopinje.

Tržaški dnevnik

VAŽNA POSTAVKA V TRŽAŠKEM GOSPODARSTVU

Promet s kavo v pristanišču se zadovoljivo razvija tudi letos

V prvem letošnjem polletju so raztovorili v tržaški luki 22.962 ton kave Velik pomen stalnega brazilskega skladišča za kavo v Trstu

Promet s kavo v tržaškem pristanišču se še vedno drži na razmeroma zadovoljivi ravni, tako kar se tiče dovoza blaga iz raznih držav priseljavajo, kakor tudi kar zadeva prodajo kave v notranjost države, v tužino in tudi na samem tržaškem, področju, kjer se več trgovskih hiš že od nekdaj ukvarja s praznjenjem in izvozom kave. Kakor znano, ima Trst nekakšno prednost pred drugimi pristanišči in po tužini središč v Italiji, odkar je brazilski inštitut za kavo (Instituto Brasileiro do Café) pred leti izbral za sedež stalne zaloge svoje kave, iz katere se blago razporeja širom po Italiji in v manjših količinah tudi v države srednjeevropskega zaledja. Prisotnost stalne zaloge brazilске kave, kateri so namenili skladišče št. 51 v Novem pristanišču, izjavja na našem področju med drugim tudi to funkcijo, da blago ostane suho in da se ne poškoduje zaradi plesni, ki je v Trstu zaradi vlažnosti zraka, ki jo povzroča morje, zelo nevarna. Vse primere virusnega vnetja jeter je treba obvezno prijaviti zdravstvenim oblastem, ki poskrbijo za izolacijo bolnika za najmanj 20 dni.

leži od začetka leta do 19. avgusta kar 480 primerov, od katerih jih je bilo 7 smrtnih. To visoko število obolevi je pogajala posebno huda vročina.

V Trstu pa je bil položaj popolnoma drugačen. V juliju so zabeležili vsakega skupaj 15 primerov (13 izven območja tržaške občine). Do 20. avgusta pa je bilo vseh primerov le sedem.

Splošno povprečje je torej zelo zadovoljivo, tako potrebno je, da se prebivalstvo pokori navodilom zdravstvenih oblastí. Da se prepreči širjenje epidemije je prijavitev potrebno, da se strogo nadzoruje pripravljanje hrane.

Virusni hepatitis, ki je znan tudi pod imenom icterus castrensis (zaradi ugodnih pogojev za širjenje v vojaških enotah) je zelo nalezljiva bolezen. Širi pa se od osebe do osebe zaradi prisotnosti virusa v črvenem blatu. Znanja pa je tudi neka druga oblika, ki se pojavlja zaradi transfuzije krvi ali pa zaradi injicij.

Vse primere virusnega vnetja jeter je treba obvezno prijaviti zdravstvenim oblastem, ki poskrbijo za izolacijo bolnika za najmanj 20 dni.

Generalni vladni komisar je vključil v proračun komisarata za tekoče leto izdatke 300 milijonov lir za modernizacijo naprav v tržaški bolnišnici. Sredstva namerava porabiti za izkop podzemnega hodnika, ki bi omogočal hitro in neposredno povezavo vseh oddelkov bolnišnice, za ureditev in opremo nekaterih ambulant za zunanje stranke in pa za ureditev stališča za osebe bolnišnice.

Deželno vodstvo socialdemokratske stranke sporoča, da prireja v nedeljo, 30. avgusta, v Pabodu v Karniji deželno zborovanje socialdemokratov iz tržaškega okraja.

Kakor že omenjeno, se iz Trsta odpremlja kava deloma v tužino, največ pa v notranjost Italije. Odvoz kave po železnici se iz leta v leto povečuje. Lani je bilo 17.997, leta 1963 18.176, lani pa 21.050 ton. V notranjosti države so lani odpremlili po železnici 18.482 ton blaga, največ kave v zaledju pa so prejeli Madžarska (1189 ton), Avstrija (692 ton), Švica (595 ton), Vatikanska država, Belgija, Španija, Češkoslovaška, Jugoslavija in nekatere druge države.

Trgovina s kavo skozi Trst kaže letos nekoliko boljše kakor lanske leto, čeprav je količinsko nekoliko slabše kakor lani. V prvem polletju so lani raztovorili v tržaški luki 22.962 ton kave, kar je za leto 1964 10,7% manj. Razlika med dovozom in odvozom je omogočala, da so se zaloge tako pri trgovcih, kakor tudi v brazilskem skladišču v Novem pristanišču nekoliko dvignile.

V septembru v Miljah filatelistična razstava

V Miljah pripravljajo 1. deželno razstavo filatelističnih zanimivosti, ki bo od 8. do 12. septembra. Pabodu za razstavo je dalo lokalno filatelistično društvo, sodeloval pa bosta tudi turistična zveza in miljska občina. Ob otvoritvi razstave bodo v Starih Miljah spustili v zrak več balonov, namenjenih naslednjim poslanecem, namenjenim Jugoslaviji in Avstriji. Še starodavnega stolpa v Starih Miljah zaradi duhovnosti razstavljenih predmetov, naj poleti poslancina bratstva k sosednim narodom.

Izplačevanje novih pokojnin in zaostankov

Zavod za socialno zavarovanje INPS sporoča, da bodo nove pokojnine in zaostanki izplačevali po slednjem vrstnem redu: 13. septembra starostne pokojnine (kategorija V.a); 13. oktobra invalidniške pokojnine vseh kategorij; pokojnine preživelih vseh kategorij in starostne pokojnine obrtnikov; neposrednih obdelovalcev, spolninarjev in kolonov. Izplačevanje zaostankov za zadnje tri kategorije pa se bo začelo 15. oktobra.

Omejeno število primerov virusnega vnetja jeter

Potek zadržane epidemije virusnega vnetja jeter (virusni hepatitis) je bil letos k sreči zelo blag na našem področju. Drugje po severni Italiji, posebno, so zabeležili veliko primerov te bolezni, med katerimi je bilo precej tudi smrtnih. V Milano so na primer zabe-

ležili od začetka leta do 19. avgusta kar 480 primerov, od katerih jih je bilo 7 smrtnih. To visoko število obolevi je pogajala posebno huda vročina.

V Trstu pa je bil položaj popolnoma drugačen. V juliju so zabeležili vsakega skupaj 15 primerov (13 izven območja tržaške občine). Do 20. avgusta pa je bilo vseh primerov le sedem.

Splošno povprečje je torej zelo zadovoljivo, tako potrebno je, da se prebivalstvo pokori navodilom zdravstvenih oblastí. Da se prepreči širjenje epidemije je prijavitev potrebno, da se strogo nadzoruje pripravljanje hrane.

Virusni hepatitis, ki je znan tudi pod imenom icterus castrensis (zaradi ugodnih pogojev za širjenje v vojaških enotah) je zelo nalezljiva bolezen. Širi pa se od osebe do osebe zaradi prisotnosti virusa v črvenem blatu. Znanja pa je tudi neka druga oblika, ki se pojavlja zaradi transfuzije krvi ali pa zaradi injicij.

Vse primere virusnega vnetja jeter je treba obvezno prijaviti zdravstvenim oblastem, ki poskrbijo za izolacijo bolnika za najmanj 20 dni.

Generalni vladni komisar je vključil v proračun komisarata za tekoče leto izdatke 300 milijonov lir za modernizacijo naprav v tržaški bolnišnici. Sredstva namerava porabiti za izkop podzemnega hodnika, ki bi omogočal hitro in neposredno povezavo vseh oddelkov bolnišnice, za ureditev in opremo nekaterih ambulant za zunanje stranke in pa za ureditev stališča za osebe bolnišnice.

Deželno vodstvo socialdemokratske stranke sporoča, da prireja v nedeljo, 30. avgusta, v Pabodu v Karniji deželno zborovanje socialdemokratov iz tržaškega okraja.

Kakor že omenjeno, se iz Trsta odpremlja kava deloma v tužino, največ pa v notranjost Italije. Odvoz kave po železnici se iz leta v leto povečuje. Lani je bilo 17.997, leta 1963 18.176, lani pa 21.050 ton. V notranjosti države so lani odpremlili po železnici 18.482 ton blaga, največ kave v zaledju pa so prejeli Madžarska (1189 ton), Avstrija (692 ton), Švica (595 ton), Vatikanska država, Belgija, Španija, Češkoslovaška, Jugoslavija in nekatere druge države.

Trgovina s kavo skozi Trst kaže letos nekoliko boljše kakor lanske leto, čeprav je količinsko nekoliko slabše kakor lani. V prvem polletju so lani raztovorili v tržaški luki 22.962 ton kave, kar je za leto 1964 10,7% manj. Razlika med dovozom in odvozom je omogočala, da so se zaloge tako pri trgovcih, kakor tudi v brazilskem skladišču v Novem pristanišču nekoliko dvignile.

V septembru v Miljah filatelistična razstava

V Miljah pripravljajo 1. deželno razstavo filatelističnih zanimivosti, ki bo od 8. do 12. septembra. Pabodu za razstavo je dalo lokalno filatelistično društvo, sodeloval pa bosta tudi turistična zveza in miljska občina. Ob otvoritvi razstave bodo v Starih Miljah spustili v zrak več balonov, namenjenih naslednjim poslanecem, namenjenim Jugoslaviji in Avstriji. Še starodavnega stolpa v Starih Miljah zaradi duhovnosti razstavljenih predmetov, naj poleti poslancina bratstva k sosednim narodom.

Izplačevanje novih pokojnin in zaostankov

Zavod za socialno zavarovanje INPS sporoča, da bodo nove pokojnine in zaostanki izplačevali po slednjem vrstnem redu: 13. septembra starostne pokojnine (kategorija V.a); 13. oktobra invalidniške pokojnine vseh kategorij; pokojnine preživelih vseh kategorij in starostne pokojnine obrtnikov; neposrednih obdelovalcev, spolninarjev in kolonov. Izplačevanje zaostankov za zadnje tri kategorije pa se bo začelo 15. oktobra.

Omejeno število primerov virusnega vnetja jeter

Potek zadržane epidemije virusnega vnetja jeter (virusni hepatitis) je bil letos k sreči zelo blag na našem področju. Drugje po severni Italiji, posebno, so zabeležili veliko primerov te bolezni, med katerimi je bilo precej tudi smrtnih. V Milano so na primer zabe-

Pomembnost centra za teoretsko fiziko v Trstu

Poročila, ki so bila podana v Trstu ob priliki tečajev za teoretsko fiziko od 5. do 31. oktobra 1964, je Mednarodna agencija za atomsko energijo, ki ima svoj sedež na Dunaju, našimila v knji, ki predstavlja eno najvažnejših znanstvenih del, kjer je prikazan napredek, ki je bil do sedaj dosežen na področju vprašanj, ki zadevajo fiziko plazme.

Dunajska agencija pravi v svojem poročilu, da so tržaški študenti prvič omogočili široko delo med največjimi svetovskimi ameriški in zahodnoevropskimi učenjaki. V poročilu se so pravi, da so ustanovili mednarodno središče v Trstu, da bi omogočili odličnim fizikom, da dobijo podatke o uspehih znanstvenih del, ki so povezane s teoretsko fiziko in da bi s svoje strani prispevali k skupnemu delu. Ta načrt je bil uresničen.

Tržaški center je nadalje postal izredno raden za izmenjavo znanstvenih izsledkov, za komentiranje in za izpolnjevanje novih tečajev. S tem je Trst postal edino središče te vrste na svetu.

Včeraj dopoldne

Obč. odbornik D. Hreščak prevzel novo funkcijo

Vsi načelniki oddelkov odborništa za zdravstvo in higieno so mu zagotovili svoje sodelovanje

Včeraj jutrat ob 11. uri je prvi slovenski odbornik v tržaški občinski upravi Dušan Hreščak prevzel posle odbornika za zdravstvo in higieno v občinski upravi v ul. Cavana 18. Spremljala sta ga glavni tajnik tržaške občine dr. Carminelli in tajnik dr. Ottavi, ki sta ga najprej predstavila ravnatelju dr. Fabianju. Po kratkem razgovoru je dr. Fabijan predstavil novemu odborniku šefe raznih oddelkov, ki so zagotovili Dušanu Hreščaku, da mu bodo nudili svoje sodelovanje pri opravljanju težke in odgovorne naloge.

Nato je Dušan Hreščak v spremstvu dr. Fabianja in drugih funkcionarjev obiskal razne urade. Zanimivo je med drugim, da ima vsak oddelki za zdravstvo in higieno svoje prostore v stavbi, ki je bila zgrajena že v začetku preteklega stoletja ter sploh ne odgovarja današnjim potrebam.

Takoj nato je novi odbornik začel svoje delo, ki je v mnogih primerih čisto upravnega značaja. Med drugim je moral podpisati razne listine, ki zadevajo vzdrževanje bolnikov v splošni bolnišnici.

Izmišlil si je zločin

„In vino veritas“, to je že star rek, toda tokrat, v primeru 51-letnega minerja Antonia Cepece iz ul. Paisello 7, je treba rek spremeniti v „in vino mendacium“. Zgodilo se je namreč, da je Ceppa, že pošteno pijan, v četrtke zvečer prišel na komisariat pri Sv. Soboti in službojučim agentom natvezal, da se je v neki gostilni na Stari Istri sliki čisti zgodbi zločin. Dodal je še, da mu je konjari uspešno zbežati pred krovoločnim morilecem.

Agenti Ceppovega pripovedovanja niso vzeli resno, ker so opazili, da mu je konjari uspešno zbežati pred krovoločnim morilecem.

Agenti Ceppovega pripovedovanja niso vzeli resno, ker so opazili, da mu je konjari uspešno zbežati pred krovoločnim morilecem.

Agenti Ceppovega pripovedovanja niso vzeli resno, ker so opazili, da mu je konjari uspešno zbežati pred krovoločnim morilecem.

Agenti Ceppovega pripovedovanja niso vzeli resno, ker so opazili, da mu je konjari uspešno zbežati pred krovoločnim morilecem.

Agenti Ceppovega pripovedovanja niso vzeli resno, ker so opazili, da mu je konjari uspešno zbežati pred krovoločnim morilecem.

Agenti Ceppovega pripovedovanja niso vzeli resno, ker so opazili, da mu je konjari uspešno zbežati pred krovoločnim morilecem.

Agenti Ceppovega pripovedovanja niso vzeli resno, ker so opazili, da mu je konjari uspešno zbežati pred krovoločnim morilecem.

Agenti Ceppovega pripovedovanja niso vzeli resno, ker so opazili, da mu je konjari uspešno zbežati pred krovoločnim morilecem.

Agenti Ceppovega pripovedovanja niso vzeli resno, ker so opazili, da mu je konjari uspešno zbežati pred krovoločnim morilecem.

Agenti Ceppovega pripovedovanja niso vzeli resno, ker so opazili, da mu je konjari uspešno zbežati pred krovoločnim morilecem.

Agenti Ceppovega pripovedovanja niso vzeli resno, ker so opazili, da mu je konjari uspešno zbežati pred krovoločnim morilecem.

Agenti Ceppovega pripovedovanja niso vzeli resno, ker so opazili, da mu je konjari uspešno zbežati pred krovoločnim morilecem.

Agenti Ceppovega pripovedovanja niso vzeli resno, ker so opazili, da mu je konjari uspešno zbežati pred krovoločnim morilecem.

Redka zanimivost, ki je bila doslej zanemarljena

Uradna otvoritev razstave orožja prof. Henriqueza pri Sv. Vidu

Otvoritev se je udeležil tudi župan dr. Franzil Razstava bo odprta za javnost od danes naprej

Včeraj popoldne je bila na hribu Sv. Vida uradna otvoritev razstave orožja in vojnih redkoosti, ki jo je priredil prof. Henriquez.

Točno ob napovedani uri se je zbralo pri vzhodu v zgrajeni prostor, kjer so razstavljeni najrazličnejši vzorci orožja, od najstarejših do skoraj sodobnih, razni predmeti civilnih in vojaških oblasti. Med drugimi smo opazili župana Franzila in svetovaleca dr. Pincherla.

Prof. Henriquez je sprejel goste na vzhodu v razstavljeni prostor, kjer jih je pozdravil. Nato pa jih je popeljal po razstavišču in jim prikazal svojo zbirko.

Ta razstava orožja je ena izmed najbolj zanimivih prireditelj v vrste na svetu sploh. Prof. Henriquez se je namreč posrečilo, da je s dololetnimi napori in seveda tudi s velikimi stroški, ki jih je največkrat kril iz lastnega žepa, posrečilo, da je zbral okoli 10.000 kosov raznovrstnega orožja in vojnih sredstev in bil pomočnik. Oh, kaj prilike, ki jih seveda nemogoče razstaviti vso to bogato zbirko, ker tega med drugim tudi omejen razstavljeni prostor ne dopušča. Upajo pa, da bo moglo prejeti ali sli spremeniti te razstave, ki ima za sedaj le začasn značaj, v stalno.

Zanimanje za zbirko orožja, ki jo je prof. Henriquez uresničil z dolgoletnim trudom, je zelo veliko po svetu. Se nevedno, ko se je delo, da bodo morali zbirko prodati zaradi finančnih težav, katerih se je znašel prof. Henriquez, so prišli v Trst številni kupci, ki so nameravali odkupiti reke kose orožja, ki jih sicer ni več moglo najti drugje po svetu. Henriquez se trdi, da je zbirka prof. Henriqueza ena izmed najpopolnejših na vsem svetu.

Naj navedemo tu nekaj posebnosti te zbirke. Na razstavnem prostoru je na primer ogromen predmet, ki je vsem priročno. Sledijo veliki reflektorji, ogromen radar, majhni podstavki za izstrelke, ki so jih Nemci postavili pri Sv. Justu, oklopni avtomobil z naznake arenavati, velika podmornica, več motornih čolnov (med njimi je tudi čoln, ki je bil deljen ladji „Electra“, na kateri je učenjak Marconi opravljal razne poskuse), razne vrste orožja, od navadnega do polavtomatskega in avtomatskega.

Razpis natečajev za stipendije

Solsko skrbništvo v Trstu sporoča, da je ministrstvo za šolstvo razpisalo za šolsko leto 1965-66 izpitni natečaj za pet stipendij za pripravo docentov tehničnih predmetov v državnih tehničnih šolah.

Uradnim listom 29. julija letos. Do delitve stipendij v višini 420.000 lir vsaka, lahko omočijo stipendijci, da jih sprejmejo kot docente za poučevanje predmetov, ki so navedeni v posebnem razpisu. Pri-

preden greste na dopust naročite se na

PRIMORSKI DNEVNIK

Poslujemo vam ga v kateri koli kraj, tudi v inozemstvo.

15-dnevna naročnina L 500

Prispevajte za DIJAŠKO MATICO!

Včeraj-danes

Uradna - Zlajarna

LAURENTI

Trst, Largo S. Santorio 4 Tel. 723240

Bogata izbira najboljših svetskarskih znamk ur in zlatnine Darila za POROKE in KRSTE Poseben popust!

Nino Gergolet v galeriji Rossoni

Nino Gergolet si res ni izbral najprimernejše casa za svojo razstavo. Ker pa je našel v programu galerije Rossoni prazen prostor, ki je bil v resnici niti ni tako, ker si je Gergolet omislil nekaj zanj nov način slikanja, ki posebno v njemu tipični motiviki So. Jakoba ali tržaškega predmestja zelo dobro učinkuje.

V glavnem ostaja Gergolet zvest svojemu So. Jakobu. Predmestjem in Krasi, vendar pa je tokrat razstavil tudi veliko tihotitij in nekaj portretov. V svojih oljih je Gergolet tokrat uporabil bolj močne barve, toda o tem kaj več v Podonizirju. Ob 20. uri bo sledil ples. Poskrbelo je za jedilo in pijačo.

Ravnateljstvo občinske mestne knjižnice sporoča, da bodo po zaključku vsakoletnih obnovitvenih del odprli knjižnico 21. l.m. Knjižnica bo odprta vsak dan od 8.30 do 13.30 ure od 16.15 do 18.45, razen ob sobotah, ko bo popoldne zaprta.

Nepredvidno prečkanje ceste

Zaradi nenadnega zaviranja v filobusu šest ranjenih

Šofer ni mogel preprečiti nesreče in je nepredvidno žensko podrl ter jo precej hudo poškodoval

Nepredvidno prečkanje ceste pri letne ženske je bilo krivo, da se je moralo zateči v bolnišnico še šest oseb. Nesreča se je pripetila včeraj jutrat okrog 9. ure, ko je 30-letna Amelia Clonini por. Jacopich iz ul. Foscolo 44 prišla iz ul. Foschilati in ne da bi pogledala okrog sebe, prečkala Trg Ospedale izven zabrega prehoda, kar je bila namenjena ul. U. Pietà. Prav v tistem trenutku je privozil filobus proge št. 5, ki ga je upravljal 25-letni šofer Otello Vatta iz Ulice Italo Svevo 15. Ko je Vatta opazil žensko sredi ceste, je hitro zaviral, težko vozilo, kljub temu pa mu ni uspelo, da bi se izognil Clonini, njej, ter jo je podrl.

Zaradi nenadnega zaviranja je v notranjosti filobusa padel šest potnikov, ki so v trenutku zaviranja stali in se niso trdno držali za oprijemlje. V trenutku so bili na tleh 71-letna Giuseppina Purini por. Trivisonno iz ul. Ghirlandolo 4, 24-letna Rosabianca Sain por. Poldi iz ul. Coma 42, ki je v naročju držala svojega enoletnega sinčka Roberta, 54-letni zidar Ennio Battigelli iz ul. Ghirlandolo 14, 75-letni upokojenec Giovanni Cos iz ul. San Maurizio 14 in 58-letni Franco Ferrante iz ul. Ghirlandolo št. 14. Vsi so se laže ali težje ranili.

Na kraj nesreče so prihiti agenti prometne policije in bolničarji RK. Z rešilnim avtom so v bližino bolnišnice prepeljali Cloninjevo in Trivisonno, medtem ko so ostali prišli v bolnišnico sami.

Pozvožiteljica nesreče Cloninjeva se je pri padcu hudo poškodovala, po glavi in desnem senu ter je začelo izgubiti spomin. Na neurokirurškem oddelku se bo morala zdraviti 20 dni. Na istem oddelku so pridržali tudi Cos, ki se je

Še ena tatvica in Standi

Razstavljeno blago v vseh oddelkih Standa je bilo vabljivo in tokrat je že tretji primer, ko se 31-letna jugoslovanska državljanka Erzebeta Petoki por. Levaj iz Subotice ni znala vzdržati ter je nekajkrat sklenila segati po razstavljenem blagu. Ukrepi, ki so jih vzeli, zavojčkov žilek in tri toaletna mila v skupni vrednosti 2000 lir. Petokijeva je opazil uslužbenec in jo povabil v pisarno uprave vseh oddelkov. Tja so prišli tudi agenti, ki so žensko preiskavali in jo nato oddeljali na komisariat. Po opravljenem zaslišanju so Petokijeva aretirali zaradi tatvine z obteževanimi okolišninami ter jo prijavili sodišču. Petokijeva je že v zaporu.

Padel je s senika in se resno poškodoval

Včeraj jutrat so na ortopedski oddelki bolnišnice sprejeli 67-letnega kmeta Karla Fidela s Peska št. 28, ki se bo moral zdraviti 20 dni zaradi hudih udarcev po spodnji strani hrbta.

Fidel se je ponesrečil okrog 8. ure jutrat na svojem domu. Malo prej se je povzpela na senik, kjer je začel prekratati senik. Stal je na deski in vrtil svoje delo, ko se je nerodoma deska prelomila pod njegovimi nogami. Fidelu so zmanjkala tla pod nogami in je izgubil ravnotežje. Padel je na tla spadel s lopi v višini približno treh metrov in se poškodoval po hrbtu. Domači so mu prišli na pomoč in poklicali rešilni avto RK, s katerim so Fidela odpeljali v bolnišnico.

ENALOTTO

Natečaj št. 34

ZMAGOVITI STOLPEC

Bari 61 2

Cagliari 29 1

Firenze . . . . . 58 X

Genova . . . . . 43 X

Milan 23 1

Neapelj 77 2

Palermo 6 1

Rim . . . . . 31 X

Turin 6 1

Benetke 17 1

Neapelj II 18 1

Rim II 78 2

PROVIZORIČNI dobitki

za zmagovalce z

12 točkami

lir 5.137.000

11 točkami

lir 155.100

10 točkami

lir 13.800

Dokončne kvote dohod osrednja komisija

Ohranite odrezek, da boste imeli pravico do nagrade

Slovenski dijaški dom v Trstu

Ima v avgustu tečaj za pravne izpite. Zato je v domu ves dan odgovorna oseba, ki lahko sprejme prijave za sprejem dijakov v šolskem letu 1965-66. Pozivamo starše, ki nameravajo prihodnje šolsko leto zaupati vzgojo svojih otrok dijaškemu domu, da vložijo prošnjo še ta mesec. To je še toliko bolj potrebno, da bi omogočili dijaški Matici v prvih dneh septembra rešiti vse prošnje za znanje vzdrževalnice. Prijave sprejemamo za redne in za zunanje gojence.

Uprava Slovenskega dijaškega doma Trst

Danes v Krizu festival komunističnega tiska

Danes se bo ob 15. uri začel v Ljudskem domu v Krizu na odprtem (v primeru slabega vremena v dvorani) festival komunističnega tiska. Ob 17. uri bosta govorila sen. Vittorio Vidali in občinski svetovalec Franc Gombar. Nastopili bodo krajevna godba, pevski zbor iz Kriza in pevci iz Podonizirja. Ob 20. uri bo sledil

ARETTA

ULTRA THIN

med elegantnimi in preciznimi urami je naicenejša znamka

Generalno zastopstvo «LA CLESSIDRA»
Trst - Piazza S. Antonio Nuovo N. 4-L nadstropje

IMPORT Prodaja na veliko in drobno
Velika izbira zlatnine po tovarniških cenah!
EXPORT Izreden popust - Garancija -

NOVA TRGOVSKA HIŠA VELEBLAGOVNICE

v LJUBLJANI, na Titovi cesti (nasproti pošte)
šest prodajnih etaž
10.000 artiklov za dom - družino - gospodinjstvo - šport - letovanje itd.

V II. nadstropju velika izbira
USNJE NE KONFEKCIJE: plašči - kostumi - suknjiči - jopice itd.

USNJE GALANTERIJA: torbice - krovčki - potovalke - denarnice - rokavice - pasovi itd.

Obiščite tudi naši poslovalnici
TROMOSTOVJE - Wolfova ulica št. 6
ELITA - Čopova ulica št. 7

20% popusta pri nakupu s tujo valuto

nama

MEBLO

trgovina s pohištvo

na drobno

NOVA GORICA - KIDRIČEVA ULICA 18

PROIZVAJAMO VSE VRSTE POHIŠTVA ZA IZVOZ V
NEMČIJO, FRANCIJO, ITALIJO IN DRUGE DRŽAVE

NUDIMO: spalne sobe, dnevne sobe, omare za garderobo
divane, naslanjaje in znanje žimnice na vzmeti
«JUGI» več tipov.

IZKORISTITE 20% POPUST PRI VSAKEM NAKUPU V
TUJI VALUTI • PREVOZNI IN CARINSKI STROŠKI
SO V BREME KUPCA PO PREDPISIH NJEGOVE DR-
ŽAVE • SPEDIJSKE OPERACIJE IZVRŠIMO SAMI
• KUPCEM IZ OBMEJNEGA PASU JAMČIMO DO-
STAVO NA DOM IN MONTAŽO.

Ob nakupu pri nas boste prihranili, ker so naše cene ZNATNO
NIŽJE KOT INOZEMSKJE.

TRST - UL. BOCCACCIO 3. **POŽAR ARTEMIO**
Telefon 28-373

TOVORNI PREVOZI

v vse kraje, tudi v
inozemstvo

«UNIVERSALTECNICA»

RADIO - TELEVIZORJI - AVTOMATISNI IN SUPERAV-
TOMATISNI PRALNI STROJI - HLADILNIKI - ELEK-
TROGOSPODINJSKI PREDMETI CANDY - REX - CGE

Izredne cene za izvoz - Dostavljamo na dom
brez posebnih stroškov v vse predele v Jugoslaviji

UNIVERSALTECNICA Trieste - Trst
Corso Garibaldi št. 4, tel. 41243 in Trg Goldoni št. 1

EMPORIO AUTO - MOTO

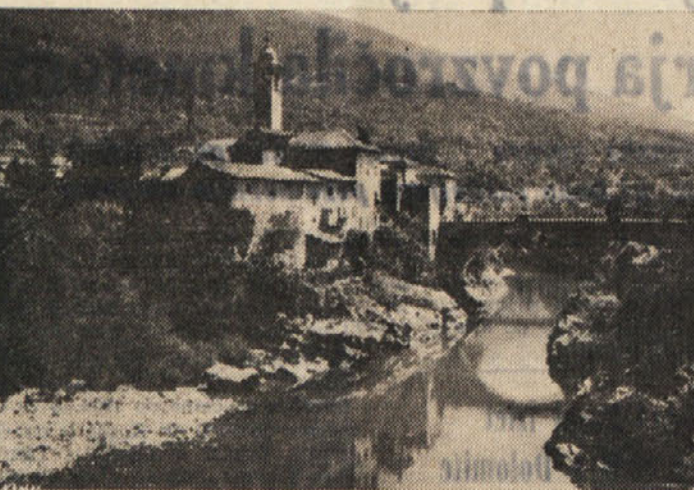
Vam nudi DELE in NADOMEST-
NE DELE za vsa motorna vozila:
svetle, trikotnike, svetilke, pre-
proge, prevleke, kroglične ležaje,
AMORTIZERJE ZNAMKE RIV itd.

LORENZI

TRST Via S. Lazzaro, 17

IZREDNA RAZPRODAJA MOTORNH BATOV - PISTONI
VESPE IN LAMBRETE VSEH VRST.

REZERVIRAN PARKIRNI PROSTOR ZA STRANKE

«GORIŠKA S SVOJIMI LEHOTAMI VAS VABI»

Oglejte si najlepše podzemsko čudo na svetu

«POSTOJSKO JAMO»

OBISKI VSAK DAN OB 8.30, 10.30, 13.30, 16. in 18. uri.
Izredni obiski po dogovoru z upravo.
Obiščite tudi SKOČJANSKE JAME PRI DIVICI
Obiski ob 10. in 15. uri vsak dan.

PARK HOTEL

BLED

TELEFONI 284 - 338

200 LEŽIŠČ • RESTAVRACIJA
KAVARNA • NOČNI BAR
HOTEL ODPRT CELO LETO

V sestavi PARK HOTELA je tudi SPORTHOTEL NA PO-
KLJUKI in IZLETNIŠKI DOM V RIBNEM.

VSI OBRATI POSLUJEJO CELOLETNO

RESTAVRACIJA S PRENOČIŠČI «SOČA» KANAL - TEL. 8

NOVA GORICA - Tel. 21044
opravlja kvalitetne, hitre in
varne prevoze potnikov in to-
vora doma in v inozemstvu.

TURISTIČNI URADI V: Novi
Gorici, Tolminu, Bovecu, Aj-
dovščini, Postojni in Sežani
vam nudijo vse potrebne in-
formacije in vam hitro in so-
ludno organizirajo izlete po Ju-
goslaviji in inozemstvu ter nu-
dijo vse ostale turistične usluge.

Hotel JELOVICA - Bled

«A» KAT.

NOVOZGRAJENI HOTEL Z VSEM SODOBNIM KONFORTOM •
MEDNARODNA KUHINJA IN DOMAČE SPECIALITETE

«Hotel Mantova» Vrhnikia in restavracija Močilnik

Vas lepo in poceni postrežeta

ALP HOTEL HOTEL KANIN HOTEL GOLOBAR

nudijo vse
hotelske usluge.
Priznana domača
in inozemska kuhinja.
Telef. 21 in 51

Priporočamo tudi obisk hotela
«Planinski orol» v Trenti in gostišče v Soči in Logu pod Mangrtom

Restavracija «ŠEMPETER»

Sempeter pri Novi Gorici tel. 21458

Vedno dobro pripravljene domače jedi in druge specialitete,
pristna vina in druge pijače.
V modernem preurejeni restavraciji vam bo prijetno.
Vsako nedeljo ples!

TURISTI IZKORISTITE NOVO MOŽNOST POTOVANJA
SKOZI PREDOR PODBRDO - BOHINJSKA
BISTRICA - BOHINJ
Dnevno prevoz avtomobilov in avtobusov IZ PODBRDA ob:
4.20 - 8.50 - 12.28 - 16.11 - 20.38

IZ BOHINJSKE BISTRICE ob:
7.05 - 9.10 - 11.51 - 15.07 - 19.05 - 23.11
PRIJAVA VOZIL NAJMANJ 2 URI PRED OD-
HODOM VLAŽOV OSEBNO ALI TELEFONSKO
Postaja Bohinjska Bistrica tel. 76122
Postaja Podbrdo tel. 9

TURISTI, IZLETNIKI, OBIŠČITE GORNE POSOČJE!

ZDRAVILIŠČE ROGAŠKA SLATINA

ZDRAVI BOLEZNI PREBAVLJ 2E PREKO 300 LET.
Vse informacije v zvezi z zdravljenjem dobite v
zdravilišču gostinskem podjetju, Zdravilišču ali pri
Turističnem društvu Rogaska Slatina.

PARK HOTEL GORICA

NOVA GORICA - TELEFON 21442, 21462

s svojimi obrati restavracijo,

kavarno - Prvorazredna kuhinja

Plus vsah veter razen ponedeljka

in KOLDOVSKA RESTAVRACIJA

telefon 21010

gostilna ZVEZDA telefon 21239

ter gostilna PRI HRASTU

SPLOŠNA PLOVBA PIRAN

vzdržuje s svojimi tovornopotniš-
ki ladnjami:

redno linijo okoli sveta - redno

linijo z Južno Ameriko - redno li-

nijo z zahodno Afriko ter nudi

prevoze po vsem svetu z moder-

niimi transportnimi ladjami od

8.000 do 18.000 ton nosilnosti.

Za vse informacije se obrnite na

upravo podjetja:

«SPLOŠNA PLOVBA», Piran Zu-

pančeva ul. 24 in na naše agente

po vsem svetu.

Telef.: 035-22, 035-23

Telegrami: Plovba Piran

Telefoni: 73-470 do 73-477

BLED vabi

Hoteli ob jezeru, obnovljeni
blejski grad z restavracijo,
festivali, dnevna glasba in
ples, pravilni izletni-
ške točke in druga razvedrila ter dolnarjenje po jezeru

GOSTINSKO PODJETJE «SIDRO» Piran, tel. 73-313

priporoča ODLICNE SPECIALI-
TETE IN IZBRANE PIJACE V
VSEH SVOJH OBRATIH.

HOTEL GALEB

RESTAVRACIJA «RIBA»

KAVARNA «LOŽA»

RESTAVRACIJA «TAVERNA»

Priporočajo svoje gostinske usluge - Cene zmerne

tel. 21605

» 21182

» 21198

» 21322

K
O
P
E
R

ILJA ERENBURG

Odjuga

(roman)

27.

Se enkrat je šel v klub - bil je amaterski večer. Har-
monikarji, potem je neki par izvajal bolgarski ples, nakar je
Katja Stojanova prebrala verz o borbi za mir. Korotejev je
sedel nepremično. Bal se je gledati obraze, ker je vedel,
da Lene ni in da ga je premagala norost.

Ves teden je brezsmiselno iskal Leno: nekajkrat je prih-
jal k soli in tam stal, kakor da uživa nad zameti, obrnjen s
brutom proti stavi in prisluškoval, če ne škripeljejo stranska
vratca. Spomnil se je, da je Lena zahajala k Puhovu, našel
je hišo, kjer je stanoval stari učitelj in dve uri preždel ob
vratih na mrazu.

Kotnega je spoznal, da ne more živeti v takšnem utrje-
nem medenju in si dal besedo, da ne bo več iskal Lene. To
se je pripetilo v soboto. Ko se je vrnil domov, je vzel v
roke Čehova. Prišel je Savčenko:

«Dimitrij Sergejevič, kako lepo je, da ste doma! Pojdva
v gledališče, danes je premiera Hamleta. Saj ste mi vendar
pravili, da ljubite Shakespeara. Imam karto odveč.»

Savčenko je kupil dve karti že pred tednom dni. Potem

je prišlo do nesrečnega razgovora s Sonjo in sklenil je, da
je ne bo več iskal. Zato je imel karto odveč. Ko je videl luč
v Korotejevem oknu, je Savčenko pomislil: povabim Dimi-
trija Sergejeviča, skupaj pojdeva. Malo je sicer upal v to in
se celo začudil, ko je Korotejev odvrnil:

«Hvala, pojdem. Hamleta nisem videl že od študentskih
let sem...»

Seveda Korotejev ni mislil na Hamleta: znova se je pre-
dal nesmiselnim fantazijam. Leno mu je pripovedovala, da v
minuli sezoni ni izpustila niti ene premiere. Seveda pa ji
zdaj gotovo ni do gledališča... Odkod pa naj to vem? Vse
se lahko čepi. V vsakem primeru pa ni ničesar smešnega
v tem, če sem pristal, kot to vendar ni prapasto postajanje
poleg tujih vrat...

Savčenko je bil navdušen in nad Hamletom in nad deko-
racijo in nad tem, da je pogovoril Korotejeva, da je šel z
njim. Dimitrij Sergejevič je z zanimanjem sledil predstavi.
Med odmorom je Savčenko predlagal, naj bi šla v foyer,
Korotejev pa je to odbil in ostal na sedežu ter celo ni opa-
zoval občinstva in je prebiral gledališki list. Sram ga je
bilo pred samim seboj in potem, ko je prišel že deseti do
besed «Režija zaslužnega umetnika», je mislil: tak sem, kot
Savčenko, toda fant je celo, kot se zdi, pametnejši...

Med naslednjim odmorom pa je sklenil pokaditi v Sav-
čenkovi družbi cigareto. Ko se je spuščal po stopnicah je
zagledal Leno. Ni mislil v tem trenutku na njo in se je tako
zmedel, da je ni niti pozdravil. Bila je z neko žensko, po
vsem videzu s Sererjevo. Naglo se je obrnil in stekel gor:

«Jelena Borisovna!...»
Obstala je in tiho rekla:

«Pozdravljeni, Dimitrij Sergejevič. Mislila sem že, da me
niste spoznali...»

Hotel se je pozdraviti tudi s Sererjevo, toda Vera Gri-
gorijevna je izginila. Ni vedel, kaj bi ji rekel. Tudi Leno je

inolača. Končno je spregovoril:

«Hotel sem vas obiskati, toda nisem vedel, kje ste. Nisem
si predstavljal, da vas bom srečal v gledališču...»

Lena se je zasmejala:

«Le zakaj? Pravila sem vam, da sem stalni gledališki
gost. Zdaž tembolj, kajti čudovito se počutim. Vendar sem
se zelo namučila s sedmim razredom, toda zato so tudi
uspehi opazni. Puhov mi je v mnogem pomagal. Sploh pa
se je vse zelo dobro izteklo. Zdaž živim pri Vero Grigorijevni.
Soba so mi ljubili, toda šele v jeseni. Suročka pa obožuje
Vero Grigorijevno in se boji, da je ne bi zapustile. Ne boste
je spoznali, tako je zrasla, danes sem ji kupila barvne svin-
čnike. Nikar ne mislite, da sem žalostna, nasprotno, nikoli
še nisem bila tako vesela. In končno, zelo bom vesela, če
boste kdaj prišli k nam. Samo ne mislite, da moram zahajati
k drugim, saj imam kup znancev. Včera sem bila na štud-
entskem večeru in celo plesala. Dela imam mnogo, povrh
sem postala še agitator in imam kar tri domove. Bala sem
se celo, da me ne bodo pobrali v gledališče. Igra mi ni všeč:
Ofelija se spakuje, Izumrudov igra nevrstnika, Hamlet pa
je po mojem mišljenju močan karakter. Se strinjate z menoj?»

Govorila je nenavadno hitro, kot da bi se bala ustaviti se.
In ne da bi dočakala, kaj bo odgovoril Korotejev o Hamletu,
mu je ponudila roko:

«Na svidenje, Dimitrij Sergejevič. Vera Grigorijevna me
seveda išče.»

Zadržal je njeno roko v svoji.

«Jelena Borisovna, ves ta čas sem mislil na vas...»

Raznežila se je - še trenutke in razjokala bi se, toda ob-
vladala se je in naglo odvrnila:

«Hvala, toda ne bodite vznemirjeni zaradi mene, pove-
dala sem vam, da se imam dobro. Zelo dobro...»

Potem pa je stekla.

Korotejev je gledal igro do konca. Molče je šel s Sav-

čenkovo domov. Savčenko je bil pretresen nad Hamletom,
še so mu zveneli v ušesih verzi. Korotejev pa je suho raz-
mišljal: vse je zdaž več ali manj povedano. Zdaž ni
potrebno več stati ob vratih Puhova in sanjati o sreči.

Čudno, zdaj res ne razumem: kako sem živel vse doslej,
dokler nisem poznal Lene? A vendar sem živel - učil sem
se in delal. Treba je živeti, kakor da je nikoli ni bilo. Pre-
prosto. Revno. Sreča - ta je za mlade, za Savčenka... Zdaž
pa - soba, luč, načrti in nikogar okoli. Enostavno ne grem
domov - vračam se sam k sebi, k svojemu življenju. Potru-
dil se bom, da ne bom več norel, niti sanjari...

Lena se je vso noč pogovarjala z Vero Grigorijevno. Ko
sta se vrnili iz gledališča domov, je bila Leno videti vesela.
Klepetala je o igri in celo zabavala Vero Grigorijevno s tem,
da je oponašala Ofelijo - ponesrečeno jo je odigrala Taneč-
ka, zelo ponesrečeno... Nenadoma pa je Leno planila v jok.
Vera Grigorijevna se je ustrašila, ji dala nekakšne kapljice,
sedla k njej in jo objela. Potem ji je Leno vse povedala:

«Vem, da je to z moje strani neumno, naprej me je že
opozoril, da me ne ljubi in da sploh ne razume tega. Ime-
noval me je vetrnjaško žensko, dejal, da ni med nama nič-
esar skupnega... Nisem kriva, če sem se zaljubila vanj, toda
spet nisem takšna, da bi se vsiljevala... In zato se ne smem
žalostiti. Končno, sklenil je, da sem odšla od moža zavoljo
njega in dejal, da me je hotel priti obiskati. Ne bom ga
pustila, če bo prišel... Vi me imate seveda za smrklo, toda
rotim vas, da je to zelo resno, da se nikoli ni bilo kaj takega
z menoj in da je to prvič. Toda ne maram, da bi me pomi-
lovali, vem da me razumete, mnogokaj ste že preživeli... Vse
to je tako strašno, tako strašno!»

Ko se je malce umirila, je rekla Vera Grigorijevna:

«Lenočka, po čem sklepate, da vas ne ljubi?»

(Se nadaljuje)